

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača se toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 12.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 26. januarja 1940

Cena posamezni številki din 150

Še dobro gospodarsko politiko

V zvezi z bližnjim sestankom Balkanske zveze se v tujih listih mnogo piše, da se je pozicija Jugoslavije v zadnjem času močno utrdila. Da je Jugoslavija dosegla to priznanje, je zasluga njene preudarne zunanje politike, ki je znala obvarovati državo pred tem, da bi bila potegnjena v vojni vrtnice. Toda samo dobra zunanja politika ne bi mogla dati Jugoslaviji tega močnega položaja, ki ga danes uživa, temveč je bila v ta namen potrebna še dobra notranja politika. S sklenitvijo sporazuma pa je dokazala Jugoslavija, da vodi tudi dobro notranjo politiko, ker je likvidirala najtežje notranje vprašanje, ki je od nastanka Jugoslavije neprenehoma oviralo njeno notranjo konsolidacijo.

Če pa ima Jugoslavija sedaj dobro zunanjo in notranjo politiko, je treba, da ima še dobro gospodarsko politiko, kajti samo dobra gospodarska politika more dati zunanji in notranji politiki ona sredstva, ki so obema potrebna. Tem bolj pa potrebujemo dobro gospodarsko politiko danes, ko moramo spraviti skupaj tudi denar za učinkovito narodno obrambo. V ta namen so potrebna izredno velika sredstva, ki jih more dati samo polno delujoče gospodarstvo. Ni pa niti misliti na to, da bi moglo zaživeti naše gospodarstvo v polnem razmahu svoje sile, če se ne vodi v državi dobra gospodarska politika.

Da pridemo do takšne politike, ni treba prav za prav nič drugega, kakor pogum, ki je bil potreben za sklenitev sporazuma. Visoka vsebina tega sporazuma je v tem, da se je z njim omogočilo sodelovanje hrvatskega naroda. Jedro dobre gospodarske politike je tudi le v tem, da se omogoči sodelovanje gospodarskih stanov in organizacij pri vseh vprašanjih, ki se tičejo gospodarstva. To sodelovanje ni niti najmanj težko dosegljivo, ker so gospodarski ljudje pri vsaki priliki ne le poudarjali svojo pripravljenost za sodelovanje, temveč so vedno tudi praktično dokazali, da se more na njih sodelovanje v vsakem trenutku računati. Celotno pri sedanjih davčni reformi, ki zahteva od gospodarstva pol milijarde več davkov, so pripravljeni gospodarski ljudje sodelovati in delati na to, da se ta finančni efekt doseže, če se jim seveda tudi v resnici nudi prilika za sodelovanje.

Tem bolj nerazumljivo bi bilo, če se ta dobra volja gospodarskih stanov ne bi izkoristila. Ta dobra volja more vendar samo koristiti, v nobenem oziru pa ne škodovati. Poleg tega pa nas izkušnje s ponesrečenimi eksperimenti dovolj zgovorno uče, kako velike škode so nastale, ker se ni cenilo sodelovanje gospodarskih ljudi. Koliko razočaranj, koliko težkih izgub bi si prihranili, če bi od vsega početka poslušali gospodarske ljudi ter upoštevali njih znanje ter njih sposobnosti!

Jasno je, da se dobra gospodarska politika ne more voditi brez dobrih gospodarskih strokovnjakov. Že samo iz tega razloga bi moral vsak preudaren državnik sodelovanje gospodarskih ljudi in gospodarskih organizacij naravnost iskati. Seveda pa se mora zave-

dati, da so gospodarski ljudje le za resnično sodelovanje, ker je njih čas predragocen, da bi bili le statisti v razne strankarsko-politične namene.

Dobra gospodarska politika ni nobena skrivnost ter je bilo že desetokrat povedano, kaj naše gospodarstvo za svoj napredek potrebuje. Gospodarske organizacije so tudi že ponovno podrobno navedle, kaj naj se stori, da bo moglo zaživeti naše gospodarstvo polno življenje. Toda vsi ti predlogi, vse te spomenice, resolucije, predstavitve, zahteve in želje so obležale v predalih ali v aktih, nikdar pa se niso tudi izvedle. Naravna

posledica tega neupoštevanja gospodarskih iniciativ je, če se naše gospodarstvo ni v tej meri zboljšalo, kakor bi se moglo po svojih naravnih pogojih, po delavnosti prebivalstva ter po izkušnosti praktičnih gospodarskih ljudi.

Zato so ostala tudi naša glavna gospodarska vprašanja še vedno nerešena. Ali je drugače mogoče, da občuti naša kovinska industrija težko pomanjkanje surovega železa, čeprav imamo bogate železne rudnike? Ali bi bilo drugače mogoče, da trpi naše prebivalstvo zaradi predragih živil, pa čeprav je naša država tako bogata na žito? Ali bi bilo drugače mogoče, da je

naša gospodarska osamosvojitev tako silno zastala, da ne moremo sami izkoristiti niti svojih rudnih bogastev, niti svojih vodnih sil, da je vsa naša proizvodnja tako zelo odvisna od tujega kapitala?

Mi nujno potrebujemo dobro gospodarsko politiko, ki bo mogla izkoristiti to, kar nam da dobra zunanja in notranja politika. Šele z dobro gospodarsko politiko bomo deležni sadov dobre zunanje in notranje politike. Iz tega pa izhaja temeljna resnica, da nam more pomoči za napredek in blagostanje ustvariti samo resnično sodelovanje z gospodarskimi organizacijami in z gospodarskimi ljudmi.

za izvedbo carinske unije med obema državama.

Navzlic dobri volji na obeh straneh pa le ni delo tako napredovalo, kakor bi bilo želeli. Kje se je stvar zataknila, o tem ni treba na tem mestu razpravljati. Vendar pa je ostala med gospodarskimi ljudmi volja za sodelovanje na obeh straneh živa. Tej dobri volji se moramo tudi zahvaliti, da je bil sedaj storjen nov korak za gospodarsko sodelovanje bolgarskih in jugoslovanskih gospodarskih ljudi.

Pred kratkim je bila v Sofiji in v Beogradu sprožena misel, da se takoj ustanovi bolgarsko-jugoslovanski trgovinski zbornici v Sofiji in Beogradu. Izdelana so bila tudi že pravila za zbornici ter so bila ta pravila tudi že predložena trgovinskima ministrstvom v Sofiji in Beogradu. Ministrstvo v Beogradu je pravila zbornice tudi že potrdilo. V obeh mestih sta se tudi ustanovila akcijska odbora, da izvedeta ustanovitev obeh zbornic.

V beograjskem akcijskem odboru so: predsednik industrijske zbornice Vlada Ilić, podpredsednik trg. zbornice Voja Petković, šef kabineta podpredsednika vlade Ilija Jukić, predsednik Zveze srbskih zemljoradniških zadrug Voja Djordjević, predsednik obrtniške zbornice Milan Stojanović, predsednik Centralnega predstavništva zvez trg. združenj Nedeljko Savić, gen. direktor Poštne hranilnice dr. Milenko Marković, predsednik Zveze nabavljalnih zadrug Miroslav Stibler, industrialec Ika Panić, dr. svetnik dr. Stjepan Barić, namestnik gen. direktorja PAB dr. Marko Žužić, tajnik Centralne ind. korporacij dr. Cveto Gregorić, tajnik trg. zbornice Svetislav Marodić, direktor Vajfertovih podjetij Živko Nešić, tajnik ind. zbornice Dragan Mitićević, tajnik združenja bank Lujo Moor, in drugi.

V sofijskem akcijskem odboru pa so med drugimi: bivši minister in predsednik Zveze bolgarskih trgovcev Dimitrij Velev, predsednik trg. ind. zbornice v Sofiji St. Savov, predsednik bolgarskih obrtnikov Ivan Vehilov, predsednik sofijske kmetijske zbornice Ivan Nikolov, tajnik kmet. trg. zadrug Ivan Gajdanžijev in predsednik zbornice inženirjev in arhitektov Dimitrije Krastev.

Upamo, da bosta novi zbornici tudi kmalu začeli poslovati ter razvijati čim bolj plodovito delovanje v korist obeh bratskih narodov in njih gospodarskega napredka.

Terjatve proti Nemčiji padle

Naše terjatve proti Nemčiji, ki so po prejšnjem izkazu dosegle že skoraj 10 milijonov RM, so v zadnjem tednu padle za 20,4 na 126,6 milijona din. Izredno pa so se zvišale naše terjatve proti Češko-Moravski, ki so se zvišale za 15,6 milijona Kč. Gibanje naših kliringov kažejo naslednje številke (vse v milijonih dotične valute):

Aktivni kliringi:	22.1.	15.1.
Bolgarska din	0,89	1,00
Nemčija RM	8,55	9,93
Češko-Moravska Kč	61,06	45,45
Španija pezeta	2,93	2,93
Pasivni kliringi:		
Belgija belg	1,42	1,41
Italija din	53,37	53,96
Madžarska din	33,81	32,35
Poljska din	26,89	26,89
Romunija din	30,02	27,19
Turčija din	6,08	5,69
Slovaška Kč	1,48	1,46
Francija frane. fr.	0,28	0,25

Šušmarji v lesni stroki uničujejo gozdove ter škodujejo drž. blagajni

V naše gospodarsko življenje so se zajedli nekateri paraziti, ki jih ni in ni mogoče odpraviti, pa čeprav je njih narodnogospodarska škodljivost na dlani. Med te parazite in škodljivce gospodarskega življenja spadajo zlasti nelegalni krošnjariji in pa šušmarji v lesni stroki.

Kakšno škodo povzročajo krošnjariji, o tem smo poročali na podlagi konkretnih dejstev že ponovno. Dokazali smo, da so krošnjariji osleparili prebivalstvo celih okrajev, ki je kupilo od njih malovredno blago za drag denar. Opozorili smo na razne njihove trike, ki niso dejansko nič drugega kot grda sleparija. Poročali smo tudi o njih nasilnostih, opominili na njih politično destruktivno delavnost in njih hujskarije, ki so tudi enkrat — žal le za volitve — povzročile, da so bili vsi izgnani iz Slovenije. Kljub tej očitni škodi, ki jo delajo krošnjariji kmetickemu ljudstvu in še mnogo večji škodi, ki jo povzročajo legalni trgovini, pa še nismo doživeli, da bi oblast nastopila proti njim kakor bi bilo želeli in kakor bi bilo tudi v skladu z zakonskimi predpisi. Neka nevidna roka kar ne pusti, da bi se tem zajedalcem v naše gospodarstvo stopilo na prste.

Enako ni in ni mogoče zatreti šušmarstva v lesni stroki. To šušmarstvo je še posebej škodljivo, ker so šušmarji tisti, ki sekajo les brez ozira na vse gozdne predpise. Na to veliko narodnogospodarsko škodo, ki jo povzročajo šušmarji, je opozorilo v posebni spomenici oblastu strokovno gozdarsko združenje, a tudi to opozorilo ni dalo zaželenega rezultata. In vendar si je vsakdo mogel misliti, da so naši gozdarski strokovnjaki izdali svoje opozorilo iz nujnih stvarnih razlogov, ker so videli, da šušmarji ogrožajo naše gozdno bogastvo. Naj izgubi Slovenija še svoje gozdove, naj postanejo slovenski hribi goli, pa se nikdar več ne izkoplje iz revščine.

Sušmarji v lesni trgovini so narodno zlo, ki ga je zato treba zatreti z vso odločnostjo in tudi brezobzirnostjo. Ker pa se nič pravega proti šušmarjem ne ukrene, se ti vedno bolj širijo in s tem pa tudi vedno bolj večja narodnogospodarska škoda, ki jo povzročajo. Kako silno se je razpaslo šušmarstvo v Sloveniji, kaže naslednja statistika. Pripominjamo, da se ta statistika nanaša le na okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah in samo na primer, ki so bili prijavljeni od kontrolnih organov in ko se je mogla šušmar-

jem njih nelegalna trgovina dokazati.

V prej imenovanih okrajih so lesni šušmarji leta 1939. pretržili naslednje blago:

	m ³
mehki tesani les	2.580
mehki rezani les	8.450
mehki okrogli les	1.980
okrogli in rezan orehov les	970
okrogli in rezan jesenov les	245
okrogli in rezan hrastov les	2.360
mehki janski les	1.284
kosov	
hmelovk	40.500
krajnikov	83.000
kg	
smrekovega lubja	26.000
plm	
bukovih drv	7.200
din	
Vse to predstavlja	6.235.000

K temu se približe še gotovina za pavšalno kupljen stoječi les v gozdu (na panju) 1.417.500

Opravljen denar. promet s hrastovimi dogami za piv. sodčke 240.000

Skupno 7.892.500

Za skoraj osem milijonov din so dokazano prodali torej šušmarji lesa samo v treh okrajih! Kje pa so še vse one kupčije, za katere ni nihče zvedel in katere se šušmarjem niso mogle dokazati! Pa tudi že samo objavljena statistika zgovorno dokazuje, da so postali lesni šušmarji prava ljudska nadloga.

Lesni šušmar samo seka in odvažja les in se ne briga, kako pušča pušča za seboj. Ne vpraša oblast za sečno dovoljenje, ne skrbi za pogozdovanje, ne meni se za očiščenje gozdov in novo sajenje. On pobere le denar, vse drugo mu ni nič mar. In kako bi mu tudi bilo, ko pa navadno ni niti iz

kraja, temveč prihaja dostikrat iz tujih krajev.

Šušmar tudi ne plačuje nikakih inkorporacijskih pristojbin, se ne meni za zavarovanje svojih ljudi, se ne meni za noben predpisan davek, šušmar pozna le svoj profit, vse drugo ga ne briga.

Ogromni gozdni kompleksi so se od šušmarjev že posekali in nobenega šušmarja ni poklicala oblast na odgovornost. Kje je zaščita naših gozdov!

Ogromne vsote denarja so pri tem brezvestnem izkoriščanju naših gozdov zaslužili šušmarji, a državna blagajna ni dobila od tega niti pare. Od vseh zahteva država zvišane davke, z vso neizprosno željo zahteva od legalnega trgovca do pičice natančno plačilo vseh davkov, le od šušmarjev nič ne zahteva. Kakor krošnjariji, tako so tudi šušmarji davka prosti!

Jasno je, da mora to vse obsodbe vredno toleriranje takšnih parazitov kakor so krošnjariji in šušmarji, navdati vse davkoplačevalce z največjim ogorčenjem. Ljudje, ki delajo očitno škodo, ki prezirajo vse zakonske in davčne predpise, uživajo davčno prostost. Ali se mar hoče doseči, da bo še več šušmarjev, da bodo še prej goli naši hribi, da bo še bolj oškodovana državna blagajna? Čim bolj se spregleduje šušmarjem skozi prste, tem bolj se širijo, tem večjo škodo delajo legalni trgovini, tem bolj padajo dohodki državne blagajne!

Zato apeliramo na oblast, naj vendar že enkrat posvete temu žalostnemu poglavju svoje živo pozornost in da eksemplarično kaznujejo vs. šušmarje in vse nelegalne krošnjarije in s tem odstranijo parazite iz našega gospodarskega življenja! Vsaj malo naj velja te strogosti, ki jo nova davčna novela poklanja poštenim davkoplačevalcem, tudi proti šušmarjem in krošnjarijem!

Ustanovitev Jugoslov.-bolgarske trg. zbornice

S historičnim sestankom blagopokojnega kralja Aleksandra z bolgarskim kraljem Borisom so se odprla vrata za zblizanje Bolgarske in Jugoslavije ter za njih prijateljstvo. Pred tremi leti je bil nato sklenjen pakt večnega prijateljstva med obema bratskima državama in v političnem, a tudi kulturnem oziru so se njih odnosi vidno zboljšali. Gospodarski krogi pa so skušali doseči tudi zblizanje na gospodarskem polju.

A ne le zblizanje, temveč tudi sodelovanje so skušali doseči in ljubljanska zbornica je predlagala celo sklenitev carinske unije. Veliki ljubljanski vsedravnji trgovski kongres je to misel krepko podaril in začeli so se že konkretni pogovori, kako bi se ta unija izvedla. Izvolil se je celo jugoslovansko-bolgarski odbor, ki naj bi delal za gospodarsko sodelovanje obeh držav, zlasti na tujih trgih, a poleg tega tudi konkretno delal

Torpedni rušilec »Ljubljana« se potopil

Našo vojno mornarico je zadela težka nesreča. Šele lani v vojno mornarico uvrščeni torpedni rušilec »Ljubljana« se je ob rtu Šipada v šibeniški luki potopil. Eskadra naših torpednih rušilcev »Beograd«, »Ljubljana« in »Zagreb« se je vračala z vaje iz Boka Kotorske v šibeniško pristanišče. Divjal je močan vihar, ko so se vračale ladje v luko. Vendar je rušilec »Beograd« brez težav prišel skozi ozki kanal v pristanišče. Ko pa je bil rušilec »Ljubljana« na najožjem mestu kanala, je narkrat izredno močan tok vode udaril ob ladjo in jo pritisnil ob skale, da je dobila 20 m veliko odprtino, skozi katero so takoj vdrle velike količine vode. Poveljnik ladje kapitan bojne ladje je skušal ladjo rešiti na ta način, da bi nasledila na bližnje sipine. V tem pa so nehali delovati stroji in rešitev je bila nemogoča. Ladja se je nagnila in se potopila. Naši mornarji in oficirji so do zadnjega ostali na ladji in skušali ladjo rešiti. Ko ni bilo nobene pomoči več, so se rešili v zadnjem hipu z ladje, nekateri s plavanjem.

Kakor izjavljajo strokovnjaki, je vzrok nesreče višja sila. Ladjo bodo dvignili in so se dela za dvig ladje že začela.

Delovni sestanek tajnikov trgovskih združenj

V sredo je bil v sejni dvorani Trgovskega doma v Ljubljani delovni sestanek tajnikov trgovskih združenj. Sestanek je bil sklican na iniciativo ožjega odbora Zveze trg. združenj. Bil je to prvi sestanek tajnikov združenj, odkar je bila ustanovljena Zveza. Sam potek sestanka je jasno dokazal, kako je bil sestanek potreben. To je potrdila tudi naravnost odlična udeležba.

Sestanek je bil potreben predvsem zaradi nove davčne reforme, da morejo dati tajništva združenj svojim članom vse potrebne informacije z ozirom na novo davčno reformo. V ta namen je imel tajnik Zveze trg. združenj dr. Ivko Pustišek obširen referat o novi davčni reformi ter v njem zlasti opozoril na vse razlike med novimi in starimi davčnimi predpisi. Njegov referat je bil sila jasn in izčrpen, da so dobili vsi tajniki jasno sliko. V debati je nato pojasnil dr. Pustišek še vsa vprašanja, ki so jih stavili zborovalci. Zaradi temeljitega referata dr. Pustiškega je dosegel tudi sestanek popoln uspeh ter so vsi tajniki izrekli željo, da bi bili takšni sestanki večkrat na leto. Ta želja je tudi vseskozi upravičena, ker bo na ta način postalo tudi delovanje vseh združenj bolj enotno in bolj povezano. Zato tudi upamo, da se bo ta želja izvedla.

Zopet zmanjkalo živinske soli

Nerednosti s soljo se kar ne nehajo. Sedaj je zopet zmanjkalo živinske soli. Zbornica za TOI, Zveza trgovskih združenj in Združenje za trgovanje v Ljubljani so zato poslali na upravo monopolov, oddelek za prodajo, v Beogradu naslednjo brzojavko:

Ljubljana in okolica sta brez živinske soli. Monopolna skladišča Sušak nima feroksida za denaturiranje soli. V imenu potrošnikov protestiramo proti takšnemu načinu oskrbovanja s soljo in nujno zahtevamo, da pošljete na Sušak potrebni feroksid iz Vareša ali katerega drugega monopolskega skladišča, ker smatramo, da je monopolska uprava dolžna, da priskrbi živinsko sol tudi po znižani ceni, ki jo je sama določila.

Upamo, da bo ta energični protest dosegel popoln uspeh in da nam ne bo treba še skoraj vsak teden objavljati vedno nove pritožbe zaradi nerednega oskrbovanja potrošnikov s soljo.

Naš lesni izvoz lani za 25'82 odstotkov višji

Lani smo izvozili 1.299.455 ton lesa v vredn. 1.121'2 milijona din, za 284.056 ton ali 27'97% več, po vrednosti pa za 230'1 milijona din ali za 25'82% več ko l. 1938.

V decembru 1939. smo izvozili 193.204 tone za 163'9 milijona din, v decembru 1938. pa 117'648 ton za 93'6 milijona din. V primeri z lanskim decembrom se je torej dvignil po količini naš izvoz za 75'56 ton ali za 64'22%, po vrednosti pa za 70'3 milijona din ali za 75'10%.

Od vsega našega izvoza je šlo v klirinške države 61'07%, v neklirinške pa 38'93%.

Naše glavne odjemalke so bile Italija, Nemčija, Anglija in Madžarska. V te države je šlo 62'45% vsega našega lesa. Največji kupec lesa je bila lani Italija, ki je uvo-

zila 26'89% vsega našega izvoznega lesa.

Koliko smo izvozili lesa v posamezne države lani in letos, kaže naslednja tabela:

	1939.	1938.
	ton	ton
Albanija	25,7	23,3
Alžir	10,8	10,1
Anglija	96,4	123,6
Argentinija	43,5	47,5
Belgija	24,0	29,3
Egipt	54,0	44,8
Francija	12,3	17,6
Grčija	68,9	55,4
Italija	439,7	301,5
Madžarska	179,9	115,9
Malta	6,1	4,8
Maroko	15,5	13,7
Nemčija	156,3	159,4
Nizozemska	19,5	26,3
Palestina	15,4	15,2
Španija	1,6	1,7
Švica	44,8	33,6
Tunis	16,9	16,1
Druge države	43,3	58,9
Skupno	1299,4	1121,2

1015,3 891,1

Angleško lesno gospodarstvo v vojni

Anglija vobče nima dovolj lesa za lastne potrebe. V normalnih časih ga uvaža predvsem iz baltičkih držav in Skandinavije. Toda prav les spada med tiste uvozne predmete, ki zavzemajo sorazmerno s svojo vrednostjo največ prostora in zato zahtevajo sorazmerno preveč tako potrebnega ladijskega prostora, tuje valute in tveganja človeških življenj.

Ze zadnja vojna je Angleže izučila, da je ogromne važnosti zanje, da pridolajo čim več lesa doma. Ze v dobi 1914./18. je bil uvoz nepredelanega lesa zmanjšan od ok. 9 milj. na ok. 3 milijone ton. Dosegli so to z zmanjšano porabo in večjo domačo produkcijo. A sekanje iz tistih let se je še dolgo poznalo.

Zato je bila 1919. leta ustanovljena posebna komisija za pogozdovanje, ki je dobila veliko oblast in tudi potrebna sredstva: 1. da spodbudi privatne zemljiške posestnike, da izboljšajo in dobro izrabijo svoje gozdove, in 2. da nabavi zemljo za pogozdovanje. To je kmalu postalo najvažnejše delo komisije. Do septembra 1938. leta je komisija izdala ok. 9 milijonov funtov in najela ali kupila 623.000 akrov zemlje ter pogozdila 340.000 akrov. To pogozdovanje je nekoli-ko tudi odgovorilo brezposelnosti, ker si je izbrala komisija za svoje delo okraje, ki so bili posebno prizadeti po industrijski depresiji.

Ko se je začela sedanja vojna, je mogla komisija za pogozdovanje že lepo izrabiti domačo produkcijo lesa in staviti del svoje organizacije na razpolago ministrstvu za vojno oskrbo. Normalni lesni uvoz iz baltičkih držav in Skandinavije je zbog vojne zelo otežkočen, toda Vel. Britanija ima dostop do lesnih trgov Južne Francije in Portugalske na eni ter Kanade in Nove Fundlandije na drugi strani. Domača produkcija pa že sedaj v veliki meri in veliko hitreje kakor v času 1914./18. dopolnjuje uvoz iz inozemstva.

Poseben važen v deželi s tako razvitim rudarstvom je jamski les, katerega bo v kratkem na razpolago nekaj milijonov ton. Produkcija privatnih in državnih gozdov že sedaj zavzema velik obseg. Produkcija lesa za žage je bila 1938./39. že 800.000 ton in vojno gospodarstvo bo mnogo povečalo to produkcijo. Računajo, da bo mogoče posekati poleg jamskega lesa še blizu 5 milijonov ton lesa za žage brez trajne škode v gozdovih.

Delo 20 let nosi sadove. Produkcija se hitro večja. 18. decembra je prišlo 300 novofundlandskih izučnih lesnih delavcev (in prišlo jih bo še več), da sekajo potrebni jamski les. Ti izučni delavci bodo tudi omogočali zaposlitev večjega števila neizučnih domačih delavcev pri prevozu lesa in pri delu na žagah.

Francoski lesni trg

Lesno tržišče v Franciji, posebno pokrajine med Bordeauxjem in Brestom pa do Le Havra in Rouena so zaradi sedanjih okoliščin pripravljene sprejeti ob določenih pogojih nekaj lesa iz Jugoslavije. Najbolj iskane dimenzije so po 8krat 8 palcev ali 3×9 neodbrano, torej v kakovosti z nekaj slabšega blaga (15 do 20%) in 40 do 50% čistega lesa za razlaganje, ostalo navaden stavbeni les za to uporabo.

Uvozniki bi sprejeli les za prodajo v deskah in desčicah, n. pr. po 1½" debeline in 6, 7, 8, 9" ter več širine, ali pa 1¼", 1, ¾" in ¾"krat 4" do 9" širine v kakovosti za skobljanje.

Mogle bi se dobaviti razen tega manjše količine lesa za utrdbne velikosti 2¼" × 6", 6½" × 7" in podobno. Sprejele bi se tudi v mm določene mere, kakršne so običajne v Jugoslaviji, kjer se namesto 3" × 9" (= 76,2 × 228 mm) uporablja 74 × 223/224/225 mm ali celo 72 × 220 mm. Namesto 3" × 8" ali 76 × 203 mm bi se prevzele mere 75 × 200 mm itd.

Vse dimenzije veljajo za beli les. Prav tako se lahko prodajo hlodi po 8" × 8" do 12" × 12" v

dolžini 6 m in več, bodisi rdeči ali beli les.

Cene na francoskem trgu so zdaj zelo nizke, a niso odločilne. Tombante ¾" za uporabo in dobavo v Parizu iz Vogeov se ponuja po 450 do 500 frankov 1 m³; ker so pa žage že za dolgo preobremenjene in ker je oddaja manjša ko v normalnih časih, bo treba uvoziti velike množine tujega lesa po tujih cenah. Dosedanja naročila bodo zaposlila francoske žage še najmanj za štiri mesece. Zaloge v deželi so trenutno zelo majhne in uporabljajo se zadnje male zaloge iz pristanišč.

Ena največjih težkoč pa je priskrba pravih dovoznih ladij, ker so večinoma pri glavnih večjih kupcih pristanišča dostopna le za ladje z manj ko 16/18 čevljev podvodne višine. Za večje ladje so dostopna pristanišča Bordeaux, La Palice, St. Nazaire, Nantes, Lorient, Brest, Le Havre in Rouen, kjer je vedno tudi dosti interesentov za jugoslovanski les.

Prav tehtna ovira pa so prevozní stroški od jugoslovanskih luk do Francije, ker se v zadnjem času zahteva 28 \$ za standard, torej 7 funtov, medtem ko je veljal pre-

voz pred vojno samo 2'15 funta za standard.

Svedski les je padel od avgusta do konca leta v ceni od 17 na 14'10 funta za standard (4'0672 m³). Baltičke države zdaj ne morejo dovažati lesa v Francijo. Poleg Jugoslavije sta važni še Romunija in Kanada. Zadnja ima svoje ladje. Prednost ima tudi v tem, ker dobavi les kakršnih koli dimenzij po naročilu po enakih cenah kot Jugoslavija. Prevoz traja tri tedne. Prodaja vse fob za kanadske dolarje. Važna pa je razlika pri ceni smreke, ker ima Kanada blaga v vseh količinah iz Oregona. Zahteva pa ceno približno 42 \$ za standard fob, medtem ko velja jugoslovansko blago cif 20 do 22 funtov (£), po kvaliteti.

Najprej bo treba torej rešiti vprašanje pomorskega prevoza. Če se pa te težave celo povečajo, bo treba doseči olajšave za prevoz po železnici, vsaj na francoskih progah.

Francija je kupovala dosti lesa v Romuniji in ta je tudi že prilagodila svoje žage francoskim dimenzijam. Res je, da danes to vprašanje ni več glavno, vendar se priporoča upoštevanje romunske konkurence, če si hočemo ne le pridobiti ob tej ugodni priliki prostor na francoskem tržišču, temveč ga tudi obdržati za pozneje.

Od 8. februarja dalje se uvedeio bencinske karte

Pretekli teden je bila v upravi državnih monopolov konferenca, katere so se udeležili poleg zastopnikov vojnega in trgovskega ministrstva tudi zastopniki Narodne banke, državnih monopolov ter banske uprave v Zagrebu.

Konferenca je razpravljala o uvedbi bencinskih kart, kakor so te uvedene že v večini držav. Vsi navzočni so bili mnenja, da se mora vprašanje regulacije trgovine s tekočimi gorivi urediti enako v vsej državi. Za banovino Hrvatsko bo izdajala bencinske karte banska uprava v Zagrebu, za vso ostalo državo pa uprava državnih monopolov. Bencinske karte pa bodo razen v nekaterih nebitvenih razlikah v besedilu popolnoma enake.

Lastniki motornih vozil bodo kupovali pogonsko gorivo tedensko ter pri tem na črpalkah oddajali kupone svojih kart. Vsaka karta bo imela 48 kuponov. Karte bodo različne za osebnost in potniške avtomobile ter za motocikle.

Posebni odbor v Beogradu, v katerem je tudi zastopnik banovine Hrvatske, bo vsake tri mesece določal količine goriva, ki se bodo oddajale potrošnikom. Vsak potrošnik, ki ima karto, mora tudi dobiti določeno količino goriva.

Zagrebske »Novosti« objavljajo še nekatere podrobnosti o novi ureditvi dodeljevanja bencina. »Novosti« navajajo sicer predvsem določila, kakor bodo veljala za Hrvatsko, toda v glavnem se ta ne bodo dosti razlikovala od predpisov v drugih pokrajinah. Tako poročajo »Novosti«, da bodo kategorizacijo motornih vozil izvedle posebne komisije. Bencinske karte bodo letne ter veljale po 20 din, za luksuzne avtomobile pa po 40 din.

Vsa motorna vozila so razdeljena v 24 kategorij. V prvi kategoriji so potniški avtomobili, ki so zopet uvrščeni v podkategorije, in sicer v laksi-avtomobile, poslovne, avtomobile za šport in avtomobile za turizem. Vsaka od teh podkategorij pa je razdeljena v skupine A do D. V kategoriji poslovnih avtomobilov so predvsem avtomobili zdravnikov in vseh onih, katerim so avtomobili potrebni za izvrševanje njih poslov. Kdor ne more dokazati, da potrebuje avtomobil za opravljanje svojega posla, temu se njegov avtomobil uvrsti v drugo podkategorijo. Kako velike količine bodo dobili lastniki kart, še ni določeno. Zagrebske »Novosti« poročajo, da bodo količine odvisne od kategorije vozil in da bodo dobivali lastniki od 40 do 230 litrov bencina.

Tovorni avtomobili bodo uvrščeni v drugo kategorijo, ki ima dve podkategoriji. Količina bencina se bo v tej kategoriji gibala med 150 do 400 litrov.

Bencinske karte se bodo splošno uvedle z 8. februarjem.

Da se še nadalje pospešuje motorizacija, bo banska uprava v Zagrebu dodeljevala onim, ki nabavijo nove avtomobile, večje količine pogonskega goriva.

Posebna skrb se bo posvečala avtobusom, zlasti onim, ki vozijo na progah, ki ne teko vzporedno z železnicami. Tem avtobusom se bodo dodeljevale večje količine bencina.

Cena bencina ostane nespremenjena. Tako vsaj se predvideva. Če pa bo mogoče cene ohraniti na dosednji višini, je seveda odvisno tudi od cen, ki bodo veljale v tujini.

Mariborski trgovci za obmejno deco

Kakor smo že poročali, je Združenje trgovcev za Maribor-mesto prevzelo letos božično obdaritev revne dece obmejnih šol pri Sv. Juriju ob Pesnici in pri Sv. Križu nad Mariborom. V to svrhu je priredilo Združenje med svojim članstvom zbirko, kjer je vsakdo lahko daroval v blago ali pa denarju. Izid zbirke je bil precej ugoden. Vrednost nabranega blaga in denarja je presegla 10.000 dinarjev. Ker je prispevala tudi blagajna Združenja nad 6000 dinarjev, je bilo na razpolago nad 16.000 dinarjev, namenjenih za obdaritev potrebnih malčkov ob državni meji. Za nabrani denar je bilo kupljeno: obleka, perilo in obutev in pa seveda tudi sladkarije, kajti brez teh pri božičnici ne gre.

Blago se je razdelilo tako, da je dobila šola pri Sv. Juriju darov v vrednosti približno 7700 din, šola pri Sv. Križu pa kakih 7300 dinarjev, ker je tam nekaj manj otrok. Ostanek v vrednosti kakih 1200 dinarjev je dobila šola pri Spodnji Sv. Kungoti, ki prvotno

ni bila v programu, pa se je bilo bati, da bo tam sicer izpadla božičnica prav slabo.

Pri Sv. Juriju so se razdelili darovi na božičnici, ki je bila dne 22. decembra dopoldne in katere se je v imenu Združenja udeležil njen tajnik g. Skasa. Pri Sv. Križu je bila razdelitev šele po praznikih dne 6. januarja. Obe slavji sta potekli zelo pristrčno in v znamenju hvaležnosti obmejnega prebivalstva za dobro sree mariborskih trgovcev. S sladkarijami so bili obdarovani vsi otroci, z obleko in obuvalom pa najpotrebnejši.

Zvišanje pristojbinskih tarif ljubljanskih javnih skladišč

Javna skladišča v Ljubljani, in sicer tvrdke: Javna skladišča družba z o. z. v Ljubljani, Javno skladišče tvrdke »Spedicija Turke« in Javno skladišče R. Ranzinger v Ljubljani so objavile v »Službenem listu« z dne 24. januarja ob-javo o zvišanju svojih pristojbinskih tarif.

Politične vesti

Italijanska vlada si prizadeva, da ustvari fronto nevtralnih držav pod vodstvom Italije. Na ta način bi se po mnenju Italije najlaže doseglo, da se vojna ne bi razširila še na druge države.

Na seji angleške spodnje zbornice se je prvič, odkar se je začela vojna — govorilo o odnosih Vel. Britanije in Italije. Min. predsednik Chamberlain je izjavil, da se trenutno vodijo med vladama Anglije in Italije v skladu s sporazumom iz l. 1938. pogajanja in obveščanja. Obe vladi se tudi obveščata o vseh vprašanjih, ki se tičejo pomorstva in letalstva. Upa ti je, da bodo ta vprašanja, s katerimi je v zvezi tudi vprašanje afriških kolonij, do konca tega meseca ugodno rešena.

Min. predsednik Chamberlain je v spodnji zbornici na vprašanje, če bo Vel. Britanija pretrgala svoje diplomatske odnose s Sovjetsko Rusijo, odgovoril, da se mora tako resno vprašanje temeljito proučiti. Angleška vlada bo v kratkem izdala o pogajanjih s Sovjetsko Rusijo belo knjigo. Glede bodočih odnosov s Sovjetsko Rusijo pa vlada še ne more dati obveznih izjav.

Zaradi Churchillovega govora, da se morajo nevtralne države opredeliti za eno ali drugo stran, se vodi v časopisih še vedno živahna kampanja. Diplomatski urednik agencije »Stefani« navaja, da bi se mogla argumentacija nevtralnih držav označiti takole: Kakor hitro bi katera nevtralna država intervenirala v tej ali drugi stvari, bi bila takoj v vojnem stanju. Takoj bi morala sama vzdržati ves pritisk mnogo močnejše velesile. Ne mogla pa bi računati na pomoč, kajti Vel. Britanija ni pomagala Poljski, čeprav ji je pomagal jamčila. Anglija tudi ni pomagala Finski in še danes ni pretrgala diplomatskih stikov s Rusijo. Zato hočejo vse nevtralne države ostati na vsak način nevtralne tudi v bodoče.

Nizozemski zun. minister van Kleffens je govoril v nizozemskem parlamentu o zun. politični situaciji ter pri tem podal nekaj zelo energičnih izjav. Naglasil je, da Nizozemska ne bo opustila svoje nevtralnosti in jo bo branila proti vsakomur. Nadalje je izjavil, da ostane Nizozemska še nadalje članica Zveze narodov, ker se upa v možnost preureditve ZN.

Nemške čete so v Galiciji samo zato, piše pariški »Temps«, da bi organizirale neke vrste hodnik, po katerem bi mogla Nemčija redno dobivati iz Romunije nafto in njene proizvode ter živila in surovine. Sovjeti niso v Galiciji, popravili niti ene železniške proge, da so šli v treh mesecih samo trije vlaki iz Romunije v Nemčijo in še ti niso vozili petroleja. Nemci so dosegli, da sovjeti ne bodo sorenili sedanjih normalnotirnih prog v Galiciji v širokoti, kakor so prvotno nameravali, ker bi se sicer transporti iz Romunije še bolj otežili.

Nemški zun. minister v. Ribbentrop je imel po informacijah pariškega tiska daljši telefonski razgovor z italijanskim zunanjim ministrom Ciano. Von Ribbentrop je zagotovil ministru Ciano, da bo Nemčija na vsak način spoštovala integriteto Madžarske. Nikakor pa ne more Nemčija zadržati Sovjetske Rusije, če bi ta hotela dobiti nazaj Besarabijo. Hitler in Ribbentrop pa sta poleg tega poslala italijanski vladi še posebno spomnico, v kateri izjavljata, da bo Nemčija še nadalje zaveznica Italije in da bo upoštevala vse italijanske interese v Podonavju in na Balkanu. Nemčija se nadalje zavezuje, da je pripravljena dati jamstvo, da bo tudi Sovjetska Rusija spoštovala italijanske interese.

Ustanovitev romunskega petrolejskega urada, ki ima pravico, da zaseže vso petrolejsko proizvodnjo in da prodaja petrolej le po svojem predurku, je bila v Franciji in v Angliji sprejeta z zelo velikim nezadovoljstvom. Zavezniki se bojijo, da je bil ustanovljen ta urad samo zato, da bo mogla Romunija dobavljati Nemčiji velike količine nafte, in sicer večje, kakor pa so bile dosedaj dogovorjene in kakor so se mogle izvažati. Francoske in angleške petrolejske družbe, ki imajo večino petrolejskih družb v Romuniji, niso dosedaj hotele dobavljati Nemčiji petroleja. Sedaj bo mogla iti romunska vlada preko njih odpora. Kako veliko je nezadovoljstvo nad ustanovitvijo petrolejskega urada, kaže najbolj to, da nekateri angleški listi že Romuniji groze, da bosta Anglija in Francija prisiljeni odpovedati Romuniji jamstvo za nedotakljivost njenih mej in da ji bodo odrekale tudi vsako drugo pomoč.

V Bukarešti se muči že od 19. januarja dr. Călugăreanu, ki se pogaja v imenu nemške vlade z romunsko, da bi Romunija dobavljala Nemčiji vsak mesec maksimalne količine petroleja, kakor jih predvideva trgovinska pogodba.

Francoski vojaški krogi menijo, da ni pričakovati večje nemške akcije pred poldrugim mesecem.

Francosko vojno poročilo pravi, da na zapadni fronti ni bilo pomembnejših dogodkov. Srednja nemška tovarna ladja, ki jo je ustavila francoska vojna ladja, se je potopila sama. Francoska patrolna ladja je z uspehom napadla nemško podmornico.

Dva rušilca je izgubila Vel. Britanija v zadnjih dneh. Potopljena sta bila rušilca »Granville« in »Exmouth«. Posadka prvega rušilca je stela okoli 180 mož, od ka-

terih se je rešilo samo nekaj nad sto. Posadka drugega rušilca je stela približno enako število mož in je vsa utonila.

Znova je bila potopljena cela vrsta ladij. Večina v zadnjem času potopljenih ladij pripada nevtralnim državam.

Angleško vojno ministrstvo je poklicalo pod zastavo štiri letnike, in sicer 1920—1923.

Finski zunanji minister Tanner je v posebni izjavi dopisniku »Popolo d'Italia« izjavil, da se Finska sama ne bo mogla dolgo upirati Sovjetski Rusiji, in sicer predvsem zato, ker nima zadostnega števila letal, zlasti lovskih. Morala finske vojske je odlična in ves narod je enega duha z vojsko, toda vse to ne pomaga, če ne bo imela Finska zadostnega števila letal.

Tudi ameriški dopisniki poročajo,

da je Finska nujno potrebna pomoči. Nerazmerje sil med Sovjetsko Rusijo in Finsko je preveliko, da bi mogla Finska sama vzdržati vojno do konca. Zlasti pa je potrebno, da dobi Finska letala.

Vsi sovjetski poskusi, da bi prodrl Mannerheimovo črto ali jo obšil, so se izjalovili, pa čeprav so sovjeti v ta namen žrtvovali mnogo ljudi in vojnega materiala. Vse sovjetske napade so Fini odbili ter prizadevali sovjetskim četam velike izgube.

V Budimpešti so se zbrali vsi japonski diplomatski predstavniki iz vseh evropskih držav. Konference se je udeležil tudi poseben odposlanec japonskega zunanjega ministrstva. Konferenca ima namen, da olajša japonski vladi presojo evropskih političnih in vojaških razmer.

Kako se bo določala davčna osnova

Navodila finančnega ministrstva

Davčni oddelek fin. ministrstva je izdal na vse davčne uprave in fin. direkcije naslednje navodilo, ki je bilo objavljeno v št. 52 »Fin. zbornika« z dne 26. dec. 1939. Navodilo se glasi:

Kdo mora voditi poslovne knjige

Kateri zavezanci pridobnine so dolžni, da vodijo poslovne knjige, ni potrebno, da tu posebej razlagamo, ker je to v § 11. uredbi o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih jasno rečeno. Potrebno je samo, da se nekoliko pojasni, kako se bo tem osebam določevala davčna osnova za l. 1940.

Iz citirane uredbe se vidi, da je zaveza vodenja poslovnih knjig uvedena samo za one zavezance pridobnine, ki so zaradi narave posla ali zaradi uspeha in obsega poslovanja (točka 1. in 2. čl. 53.a zakona) verjetno tudi do sedaj vodili poslovne knjige, ali jih po pravu, katero jim je zakon dal, niso v največjem številu primerov dajali davčnim oblastem v vpogled. Zaradi tega mora davčna uprava zavzeti principialno stališče: da so vse te osebe do sedaj vodile poslovne knjige in da jim je zaradi tega treba že za l. 1940. določiti davčno osnovo po odredbah čl. 53. zakona. Vsaka davčna uprava mora zaradi tega, brž ko se spozna s tem razpisom, zbrati iz razporeda pridobnine in iz knjige zavezancev splošnega in skupnega davka na poslovni promet za davčno leto 1939. imena vseh teh davčnih zavezancev in narediti za njih poseben spisek. V spisek je treba vnesti: a) vse zavezance iz točke 1. čl. 53. zakona; b) ostale zavezance iz prve grupe čl. 42. zakona, ki so imeli za davčno leto 1939. osnovo najmanj 100.000 din in c) one zavezance iz prve grupe čl. 42. zakona, ki so v davčnem letu 1939. imeli osnovo izpod 100.000 din, pa jim je promet za l. 1939. znašal najmanj 2 milijona dinarjev.

Kar se tiče teh zavezancev pod c), mora določiti višino njihovega prometa davčna uprava do konca januarja 1940. na podlagi knjig splošnega in skupnega davka na poslovni promet. — Možnost je, da so tudi davčni zavezanci pridobnine z osnovo izpod 100.000 din v davčnem letu 1939., ki niso zavezanci-knjigaši niti splošnega, niti skupnega davka na poslovni promet, a imajo promet nad 2 milijona din (na primer velike trgovine). Uprava mora vse take zavezance, za katere ima razloge, da veruje, da so imeli v l. 1939. najmanj 2 milijona din prometa, izločiti v poseben spisek, pa za njih iz podatkov pri davčni prijavi (prijavljenih in zbranih) napraviti predloge o višini opravljenega prometa v l. 1939. in najkasneje do konca januarja 1940. predložiti te davčnemu odboru v oceno o višini napravljenega prometa, pozivajoč se na predpis

§ 34. uredbe. Imena vseh takih oseb, za katere bo davčni odbor ugotovil, da so imele najmanj 2 milijona prometa, vnese uprava v spisek, katerega je naredila za zavezance iz čl. 53.a zakona.

Ko na navedeni način določi davčna uprava zavezance pridobnine, za katere se bodo v davčnem letu 1940. uporabljale določbe čl. 53.a zakona, jim pošlje individualne pozive, da v smislu § 32. uredbe naredijo do konca meseca marca 1940. davčno prijavo na podlagi poslovnih knjig z zaključnimi računi in specifikacijami dohodkov in izdatkov. Zavezancem iz točke 1. čl. 53.a zakona, kot tudi onim zavezancem iz točke 2. tega člena, katerim je znala davčna osnova za leto 1939. najmanj 100.000 din, je treba izročiti individualne pozive najkasneje do 20. jan. 1940., a ostalim do 15. februarja 1940. V vsakem pozivu je treba omeniti, da je zavezanec, ker je po stališču (mnenju) davčne uprave že vodil poslovne knjige, dolžan predložiti davčno prijavo po predpisih čl. 53.a zakona (§ 11. uredbi) na podlagi poslovnih knjig in računov.

Ce nekateri od pozvanih davčnih zavezancev izjavijo, da dosedaj niso vodili poslovnih knjig, a uprava z razlogom glede te izjave dvomi z ozirom na podatke iz svojih aktov o taksiranju poslovnih knjig in na druge okolnosti, mora proti takim zavezancem uvesti kazenski postopek za dejanje iz čl. 107.a in čl. 142.a zakona. Če se s preiskavo ugotovi, da je zavezanec vodil poslovne knjige, pa jih noče pokazati, se kaznuje po odredbi čl. 107.a zakona, pri tem pa se ne sme pozabiti, da se po tem predpisu lahko kazneni postopek izreka, posebej za vsak primer neugoditve pozivu za predložitev knjig. Če pa davčni zavezanec dokaže, da dosedaj ni vodil knjig, ali da to davčna uprava s preiskavo ugotovi, mu določi davčno osnovo za l. 1940. davčni odbor na način kot tudi ostalim zavezancem, na katere se ne nanašajo odredbe čl. 53.a zakona.

Ko davčna uprava prejme prijave, katere predlože zavezanci pridobnine iz čl. 53.a) zakona na podlagi poslovnih knjig, mora primerjati te prijave s prijavi, podatki in ocenami za prejšnja davčna leta in ugotoviti, če je kaka razlika v prijavljenem čistem dohodku in bruto prometu. V kolikor so prijave s podatki nepopolne in nejasne, mora davčna uprava pisмено pozvati davčnega zavezance, da to pojasni in dopolni; če pa uprava dvomi v verodostojnost prijave s podatki, izvrši **detajni pregled poslovnih knjig**. Šele, ko bo prepričana, da je z vsemi temi postopki ugotovljeno realno stanje, bo izdala rešitev o odmeri davka. Če uprava z razlogom sumi, da v poslovnih knjigah ni izkazano celotno poslovanje davčnega zavezance in da osnova, do katere se pride po

knjigah, ne predstavlja stvarnega rezultata njegovega poslovanja, določi osnovo s parifikacijo na način, kot je to pojasnjeno v pravilniku k čl. 53.a) zakona. Če se tudi na ta način ne more določiti davčna osnova, jo določi davčni odbor po svedobni oceni. Pripominja se, da ocena davčnega odbora v nobenem primeru ne more iti izpod stanja, ugotovljenega po poslovnih knjigah in uradno ugotovljenih podatkih (čl. 120. zakona).

Vse rešitve o odmeri pridobnine zavezancem iz čl. 53.a) zakona so dolžne davčne uprave izdati najkasneje do konca junija. Glede roka za dostavljanje rešitev, ki so se izdale na podlagi poslovnih knjig, v cenzuro, se opozarjajo uprave na dotične odredbe v čl. 127. pravilnika, po

Žitni trgovci v Petrovgradu vrnilo obrtne liste

Pred nekaj dnevi, po izdaji znanih davčnih sprememb so sklenili žitni trgovci v Petrovgradu, da ustavijo svoje obratovanje in so zato vrnilo obrtne liste.

Svoj sklep so utemeljevali z velikimi težavami, ki so nastale v žitni trgovini, zaradi katerih žitna trgovina ni več rentabilna. Težkoče so se začele že pred leti z uvedbo deviznih predpisov, zlasti pa so se povečale z intervencijo Prizada. Velik del vse žitne izvozne trgovine je prevzel Prizad sam. Z izbruhom evropske vojne se je stanje še znatno poslabšalo. Trgovini je ostal le še domači trg, pa še tega se je lotil Prizad in začel od proizvajalcev kupovati celo manjše količine. Ravno tako se oskrbujejo tudi mlini neposredno pri proizvajalcih.

Poleg tega pa propada žitna tr-

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

katerih se morajo striktno ravnati.

Davčne oblasti se opozarjajo, da z zakonom o neposrednih davkih ni predpisano, katere poslovne knjige morajo voditi davčni zavezanci pridobnine, ker kaj takega tudi ni predpisano za zavezance družbenega davka. Sicer pa tako predpisovanje niti ni potrebno, ker se po principih pravilnega knjigovodstva vedno ve, katere knjige so potrebne z ozirom na izbrani način knjigovodstva. Stevilo, vrsta knjig in način njihovega vodenja so vedno zavisni od obsega, vrste poslovanja in od načina organiziranja knjigovodstva. Pri pregledu knjig in ugotavljanju verodostojnosti poslovnih knjig je torej glavna zahteva, da knjigovodstvo da popolno točno sliko o stanju in gibanju imovine in o toku vseh poslov.

Pomniti je treba, da spadajo v knjigovodstvo tudi vse kalkulacije o blagu, evidenca o gibanju količine blaga in surovin, tehnično poročilo o produkciji, statistike i. t. d.

Objavljamo ta navodila v informacijo in ravnanje našim bralcem.

Zunanja trgovina

Italija nam bo dobavila ne samo 2000, temveč 3000 vagonov naftnih proizvodov. Dobavile jih bosta rafineriji »Aquila« v Trstu in »Agip« na Reki. Ta nafta je mehkejšega izvora.

Narodna banka je 24. januarja izplačala klirinške nakaznice v češko-moravskem kliringu s štev. 13.165 z dne 13. decembra 1939.

Trgovinska pogodba med USA in Japonsko je v noči na 26. januar prenehala veljati. Vlada v Washingtonu je odklonila sklenitev nekega modus vivendi. Za čas, dokler ne bo sklenjena nova trgovinska pogodba, Ameriška vlada odločno vztraja na stališču, da je mogoča sklenitev nove trgovinske pogodbe le, če Japonska v polnem obsegu spoštuje pravice USA na Kitajskem, in sicer tudi na ozemlju, ki je zasedeno od Japonske. Ker ni bila trgovinska pogodba z Japonsko obnovljena, je v bodoče mogoča samo nelegalna trgovina, če bi jo seveda washingtonska vlada dopustila. To pa je le malo verjetno.

Bolgarske delavnice za popravila vagonov v Drenovu bodo po-

večane in spremenjene v tovarno za izdelavo vagonov.

Na Madžarskem se zaradi ugodne prilike izvoza mleka ustanovi tovarna za kondenzirano mleko.

Aktivnost francoske industrijske delavnosti se je znatno povečala. V septembru je znašal indeks te delavnosti še 50 enot, v novembru je narasel na 83, v decembru pa dosegel že 101. Računa se, da se bo letos še bolj zvišal.

Švica je v l. 1939. uvozila blaga za 1,89 (l. 1938. 1,61) milijarde frankov, izvozila pa za 1,30 (1,32) milijarde šv. fr. blaga. Tako v uvozu kot v izvozu je Nemčija na prvem mestu.

Nemško-madžarski načrt za zamenjavo blaga v l. 1940. je določen. Z njim se bo zamenjavo blaga med obema državama še povečala, čeprav je že bila dosedaj velika. Tako se je od l. 1933. do l. 1939. dvignil madžarski uvoz od 300 na 500, madžarski izvoz v Nemčijo pa od 380 na 600 milijonov pengov.

Nemško-finska trgovinska pogodba, ki je bila sklenjena l. 1934, je bila podaljšana do konca leta 1940.

Kanadska vlada je objavila, da bo do 30. aprila odpravila carino in posebne doklade na volno, ker je ta Kanada potrebna za izdelovanje vojnega materiala.

Denarstvo

Poslovanje

Drž. hipotekarne banke

V prostorih Drž. hip. banke v Beogradu je bila pretekli teden skupna seja upravnega in nadzornega odbora banke, delegatov Glavne kontrole ter višjih bančnih funkcionarjev. Upravitelj banke Momir Glomazić je v svojem obširnem ekspezu navedel bilanco banke ter jo pojasnil. Med drugim je dejal:

Čeprav je vojna vplivala tudi na poslovanje DHB, se je vendar njena bilančna vsota zvišala na 145 milijarde din.

Med aktivami banke pa se opažajo neke strukturalne spremembe. Dolgoročna posojila so nazadovala v l. 1939. za 112 milijonov din, kratkoročna pa so se povečala za 1.443 milijonov din. Tako so padla posojila na nepremičnine za 80 na 1779 milijonov din, posojila vodnim zadržugom pa za 45 na 26 milijonov din. Posojila državi in drugim javnopravnim telesom so narasla za 14 na 1.511 milijonov din. Od kratkoročnih posojil je narasel eskont za 62, krediti po tekočem računu pa za 1.381 milijonov din. To veliko povečanje kreditov po tekočem računu izvira večinoma iz emisije 6%nega državnega posojila za javna dela in narodno obrambo. Skupni znesek kratkoročnih kreditov je narasel na 2.599 milijonov din (lani 1.450 milijonov). Naložbe v drž. vrednostne papirje so se povečale za 150 milijonov, od česar odpada polovica na papirje, kupljene za lastne fondse po veljavnih zakonskih predpisih. Nepremičnine izkazujejo zmanjšanje za 15 na 253 milijonov din, kar je posebno dober znak za razvoj bančnega poslovanja. Dejanska vrednost nepremičnin banke znaša 183 milijonov din.

Med pasivi se opaža predvsem stagnacija fondov in javnih kapitalov. Samostojni in razni fondsi so se zmanjšali za 47 na 2203 milijone din. To zmanjšanje je nastalo predvsem zato, ker so nekateri fondsi podpisali 6% državno posojilo. Javni kapitali pa so se zvišali za 26 na 514 milijonov din. Zasebni kapitali so se zmanjšali za 200 na 1.242 milijonov din. Del hranilnih vlog je bil prenesen na tekoče račune, ker so vloge po tekočem računu po uredbi o ureditvi izplačevanja vlog za poslovni svet mnogo bolj ugodne. Posojila in predujmi pri bankah v tujini so narasli za 5,7 na 735,5 milijona din, zadolžnice in obveznice v obtoku pa so se zmanjšale za 22 milijonov din. Lastni fondsi in nepremičnine banke so se zvišali za 89 na 451,1 milijona din.

Čisti dobiček banke znaša 69,29 milijona din, od česar pripada državi 52,19 milijona din. V primeri z lani se je čisti dobiček povečal za 19 milijonov din, kar je treba predvsem pripisati večjemu obsegu poslov ter sanaciji vodnih zadržug.

Kupna sila zlota

Generalni guverner po Nemcih zasedenega poljskega ozemlja dr. Frank je izjavil, da so brez podlage vse vesti o devalvaciji in nadaljnjem blokiranju poljskega zlota ter da bodo stari poljski bankovci zamenjani za nove bankovce, ki jih bo izdala nova poljska emisijska banka spomladi. Skrb, da se ohrani kupna sila zlota je za vsakega prebivalca Poljske dolžnost samoohrane. Dr. Frank je končno izjavil, da bo podpiral predsednika Poljske banke pri njegovem prizadevanju, da se ohrani sedanja kupna moč zlota.

Konferenca naših denarnih zavodov in zavarovalnic bo koncem tega tedna ali prihodnji teden v Zagrebu. Konferenca bo razpravljala o novi davčni reformi.

Kako je s tujskim prometom v tujini

Vojna je povsod ustavila tujski promet. Naši letoviški kraji so se že hoteli pohvaliti, da bo tajska sezona izredno dobra, ko so naskrat vse te nade padle v vodo. Izbruhnila je vojna in tuji gostje so odšli, mnogi tudi že nekaj dni pred izbruhom vojne.

Ni pa bilo tako samo pri nas, temveč skoraj v vseh državah, ki imajo razvit tujski promet. Drugače skoraj tudi biti ne more. Meje hermetično zaprte, težave z denarjem, devizni in valutni predpisi vedno ostrejši, vozni redi vedno bolj komplicirani, uvedba živilskih kart v nekaterih državah, zmanjšanje železniških vlakov, kdo bi imel pri takšnem stanju še veselje za potovanje.

V zadnjem času pa se v nekaterih državah zopet pojavlja prizadevanje, da bi se tujski promet dvignil. To prizadevanje je nastalo predvsem zaradi pomanjkanja vsakih večjih vojnih dogodkov na zapadni fronti. Gospodarsko življenje je zaradi tega postalo vsaj do neke mere zopet normalno in zato se skuša normalizirati tudi tujski promet. Stanje tajskega prometa v posameznih državah bi se moglo označiti takole:

Od nevtralnih držav skuša Italija vzdržati fikcijo, ko da bi bil tujski promet v Italiji normalen. Brez ozira na vse vojne dogodke se mobilizirajo vse nacionalne sile za prireditve velike svetovne razstave, ki bo leta 1942. v Rimu. Med drugim so začeli zidati tudi velikanske hotele, v katerih bo 7000 sob s 15.100 posteljami. Znova je Italija tudi razvila svojo tujsko propagando. Ugodnosti glede cen v hotelih ter vzorne ugodnosti so ostale še nadalje v veljavi. Tudi železniške, ladijske in druge prometne zveze so skoraj v celoti obnovljene.

Težava za italijanski tujski promet je v tem, ker tvorijo veliko večino tujcev v Italiji predvsem Nemci, Francozi in Angleži. Ti pa so danes v vojni in zato je nujno iz teh držav le malo tujcev. Druge države pa, kot Švica in vse balkanske države, skušajo same privabiti tujce, svoje ljudi pa zadržati doma, da bi obiskovali domača in ne tuja letovišča. Zato se ne more razviti tujski promet niti med Madžarsko in Italijo, čeprav je med njima tako veliko politično prijateljstvo.

Kako je pri nas, o tem ni treba govoriti, ker to vemo vsi. Tujski promet v Dalmaciji je tako padel, da je večina hotelov zaprta. Tudi najbolj reprezentativni hotel Carigrada Pera-Palace je zaprt.

Zelo pa si prizadeva Slovaška, da bi dvignila svoj tujski promet ter je v ta namen organizirala celo zimske športne dneve.

Nemčija presoja položaj realno ter sploh ne računa na tujski promet. Zato je izšla 4. septembra naredba, s katero se je ustavila vsaka tajska propaganda. V tem večji meri pa je razvila Nemčija notranjo propagando. Zlasti je v tem pogledu delavna organizacija »Kraft durch Freude«, ki organizira med delavci in nameščenci daljša in krajša potovanja po Nemčiji. Nekatera mesta prirejajo tudi za vojake posebna krožna potovanja.

Veliko razočaranje s tujskim prometom so doživeli skandinavske države. Še v juliju so pričakovali v skandinavskih državah veliko oživljenje tajskega prometa. Tako je bilo zapisano v poročilu

Revalorizacija zlata namerava izvesti Nizozemska ter je bil tozadejni zakonski načrt že predložen parlamentu. Vrednost zlata se bo zvišala od 1.647 na 2.009 goldinarjev za kg. Na ta način se bo povečala vrednost zlate podloge Nizozemske banke za 221 milijonov goldinarjev. Goldinar pa ostane kljub temu še nadalje gibljiva valuta.

»Skandinavskih bank« v juliju 1939.: »Čim bolj postaja oblačno politično nebo na jugu, tem bolj so se obrnili potniki k mirnemu severu ter s tem potrdili pravilo, da sta politika in tujski promet v ozki zvezi.« Dogodki so hitro napravili temu optimizmu nagel konec in potnikov, ki bi tvegali vožnjo po nevarnem Severnem morju, danes ni več.

V Franciji vlada glede tajskega prometa zopet živ optimizem. Propaganda dela živahno in krediti v ta namen so bili na predlog finančne komisije zvišani od 14 na 25 milijonov frankov. Hoteli, ki so že nameravali zvišati cene, so to namero opustili, da ne bi visoke cene odvrčale tujcev. Kljub vojni so se formalnosti za obisk zimskih letovišč poenostavile, seveda pa so omejitve za tujce še vedno velike. Mnogo pa pomaga Franciji ozko

gospodarsko in politično sodelovanje z Anglijo. Potovanja v tujino veljajo sicer danes tudi v Angliji kot luksuz, ker tudi Anglija ne pušča rada deviz v tujino. Za Francijo pa devizne omejitve v Anglijo niso tako nevarne, ker je dosežena popolna valutna skupnost med angleškim funtom in francoskim frankom. Zato upajo v Franciji, da ne bodo obiskali francoskih letovišč samo angleški vojaki na dopustu, temveč tudi angleški civilisti.

Švicarji sami ne označujejo perspektiv za razvoj švicarskega prometa rožnato. Kljub temu pa tudi niso opustili vsakega upanja na zboljšanje tajskega prometa. Tovorni promet je v Švici močno narasel, kjer pa je živahen ta, tja prihajajo tudi ljudje. Zato upajo, da bo mir, ki ga uživa Švica, polagoma privabil tudi tujce.

Terjatve naših državljanov v tujini

Znano je, da so mnoge evropske države predpisale svojim državljanom, da morajo prijaviti svoje terjatve v tujini. Nekatere države so celo zahtevale, da prijaviijo delnice in druge vrednostne papirje, ki jih imajo v tujini in da potem ponudijo te papirje državi v odkup. Na ta način so si te države ustvarile nove vire deviz za nakup blaga v tujini.

Kakor poroča »Jug. Kurir«, sedaj tudi nekateri odločujoči činitelji v Beogradu propagirajo isto misel in zahtevajo, da se tudi v naši državi izdajo podobni predpisi. Svojo misel utemeljujejo s tem, da je danes nacionalna dolžnost vseh Jugoslovancev, ki imajo terjatve ali vrednostne papirje v tujini, da prav tako žrtvujejo v obrambo naše neodvisnosti ko vsi drugi državljani. Po mnenju teh krogov imajo naši državljani v tu-

jini najmanj eno milijardo dinarjev finančnih terjatev, in sicer večinoma v državah s svobodnimi devizami. Z realizacijo tega predloga bi mogli nabaviti vse surovine, ki so naši industriji potrebne, in še ne bi potrošili vseh teh deviz. Naša gospodarska delavnost v tem primeru ne bi nazadovala, temveč bi se mogla še povečati. Realizacija te misli pa ni lahka stvar, ker je nemogoče kontrolirati, če bi vsakdo prijavil vse svoje terjatve. Misli se pa, da bi že iz nacionalne zavesti vsi prijavili svoje terjatve.

Tega optimizma mi nimamo. Kljub temu pa mislimo, da stvar ni tako brezupna in da bi se na ta način moglo našemu gospodarstvu v resnici izdatno pomagati. Druga pa je stvar, če bo dovolj trdne volje in tudi moči za izvedbo takšnega predloga.

Irgovinski register

Vpisale so se naslednje firme:

Pinter & Lenard, trgovina z železnino, družba z o. z., Maribor. Obratni predmet: trgovina z železnino in vsemi k običajnemu obratu takih podjetij spadajočimi predmeti, s pocelcanom, steklom, športnimi potrebščinami, orožjem, strelivom in raznesili ter vsakovrstnim gradbenim materialom na drobno in na debelo. Osnovna glavnica v višini 1.000.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodje: Ferdó Pinter in Radó Lenard, oba trgovca v Mariboru. Vsak poslovodja zastopa družbo samostojno.

Cerović-Ajštet, jugoslovanska eksportna knjigarna, družba z o. z., Ljubljana. Obratni predmet: nakup in prodaja knjig vseh vrst, novih in antikvaričnih, trgovina s starimi tiskovinami, grafičnimi deli in vsemi proizvodi grafične umetnosti. Založba in prodaja podobnih podjetij, zlasti nadaljevanje tiskarne A. B. Cerović-Ajštet v Beogradu. Ustanovitev podružnic doma in v tujini in udeležba pri podobnih podjetjih doma in v tujini. Osnovna glavnica 200.000 din, od te vplačano 50.000 v gotovini. Poslovodje: Rant Silvija, trgovka v Ljubljani, Riedman Rihard, trgovec v Ljubljani. Družbo zastopa vsak poslovodja samostojno.

Ig. Vok & Co., Ljubljana. Obratni predmet: Obratovanje montažne delavnice. Družbenika: Vok Ignacij, trgovec v Ljubljani, in Korbar Ivan, mehanik v Ljubljani. Družbo zastopata oba družbenika skupno.

Vpisale so se naslednje izpremembe:

Žaga in elektrarna na Mirni, družba z o. z. s sedežem v Boštanj. Besedilo firme odslej: Žaga, družba z o. z. s sedežem v Boštanju ob Savi. Obratni predmet odslej: 1. obratovati z žago, 2. kupovati in prodajati les in lesne proizvode, 3. kupovati gozdove in gozdna zemljišča radi njihove eksploatacije, 4. nakupovati in prodajati premičnine in nepremičnine v zvezi z izvrševanjem gorenjih poslov.

Akejska družba za kemično industrijo na Dunaju, podružnica v Ljubljani. Sprejeta so bila nova pravila, ki jih je banska uprava odobrila. Obratni predmet: Tovarniško izdelava je kemičnih produktov vsake vrste in sorodnih artiklov v tu- in inozemstvu bodisi v lastnih ali v zakup vzetih tovarnah ali izdelovalnicah; udeležba pri takih podjetjih, trgovanje s prej navedenimi predmeti in obratovanje vseh pomožnih, podjetje pospešujočih poslov. — Osnovna glavnica znaša 2.100.000 RM in je razdeljena na 35.000 delnic po 60 RM, glasečih se na imetnika. Družbo zastopata po dva člana načelstva ali pa en član skupno s prokuristom. Izbrisejo se člani upravnega sveta: dr. Münch Herman, Adam Henrik, Cohn Julij, dr. Ravnihar Vladimir, dr. inž. Kohl Julij, dr. Steinfeld Ludvik ter prokurist dr. Engel Feliks. Vpišeta pa se člana načelstva:

dr. Steinfeld Ludvik, direktor, Berlin, Gröger Rudolf, direktor, Berlin, ter namestnik člana načelstva dr. Engel Feliks, Dunaj.

C. I. Hamann, perilo in modno blago. Zaradi smrti se izbriše sedanji lastnik Hamann Leo, vpiše pa nova lastnica Hamann Edita, roj. Gerstner, trgovka v Ljubljani. Izbrise se prokuristinja Hamann Edita.

K. Pečenko, trgovina z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami, Ljubljana. Izbrise se zbog smrti dosedanji lastnik Karl Pečenko, vpišeta pa se kot nova lastnika Pečenko Herman in Pečenko Karl; oba trgovca v Ljubljani. Vpiše se prokuristinja Pečenko Hanka, roj. Strein. Družbo zastopata oba družbenika in prokuristinja, vsak samostojno.

Fr. Stupica, trgovina z železnino, Ljubljana. Prokura se je podelila Viktorju Kozamerniku, knjigovodji v Ljubljani.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije, filijala v Mariboru. Izbrise se dosedanji zastopnik Meretal Obren, vpiše pa zastopnik Smerdu Maks, višji uradni podružnice, ki je upravičen sopodpisovati, in sicer kolektivno z upraviteljem podružnice Zakom Dragotinom ali v njegovi odsotnosti s pomočnikom upravnika Rybářem Milošem.

Prodajno društvo proizvojev tvornice Zlatorog, družba z o. z., Maribor. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator je dosedanji poslovodja inž. Dračar Oskar.

Ivan Živic sin in drug, gradbeno podjetje, družba z o. z., Maribor. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Živic Ivan starejši, stavbenik v Mariboru.

F. C. Schwab, trgovina z mešanim blagom, Ptuj. Besedilo firme se glasi odslej: F. C. Schwab, imetnik Schwab Harald v Ptuj. Izbrise se prokura, podeljena Schwab Magdaleni, roj. Popović, prokura se je podelila Schrollu Juriju, knjigovodji v Ptuj.

Tvornica za dušik, d. d., Ruše. Izbrise se člani upravnega sveta: Jovanović Svetislav, Krejči Anton, dr. Žitko Stanislav in Stranjsky Feliks. Vpišejo pa se člani upravnega sveta: dr. Gatineau Heinrich, direktor Dynamit Nobel, Bratislava, Tomljenović Dragan, direktor, Beograd, Praprotnik Avgust, predsednik Zveze industrijcev v Ljubljani, dr. Bütefisch Heinrich, direktor Ammoniak Werke, Merseburg, dr. Ažman Josip, odvetnik v Ljubljani. Prokura se je podeljena tvorniškemu direktorju Antonu Krejčiju v Rušah.

Škofjeloška predilnica, družba z o. z., Škofja Loka-kolodvor. Izbrise se poslovodja Sirc Franjo.

»Seta« Ivan Seunig, tovarna lesenih žeblicev, Tacen. Prokura se je podelila Korniku Romanu, zas. uradniku na Brodu.

»Trio«, tržiška industrija obutve, družba z o. z., Trzin. Kolektivna prokura se je podelila Opermanu Dragotinu, družbinemu nameščencu v Trzinu.

Izbrisale so se naslednje firme:

»Globuse«, trgovska družba z o. z. v Brezicah: Nakup in prodaja vseh vrst deželnih pridelkov, uvoz in izvoz itd.

Lorber Vinko, trgovec mešanega blaga v Doboveu. Zaradi opustitve obrata.

Avtotaxi, družba z o. z., Kočevje, po končani likvidaciji.

Singer šivalni stroji, d. d. podružnica v Murski Soboti, ker se je podružnica opustila.

Velika gora, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v likvidaciji, po končani likvidaciji.

Karol Šinko, Skakovec — zaradi opustitve obrata.

M. Geršak & Com., trgovina z deželnimi pridelki in semenj ter trgovina z lesom — zaradi opustitve obrata.

Pinter & Lenard, trgovina z železnino na drobno in na debelo, ker se je preosnovala v družbo z o. z.

PREMOG
KOKS — DRVA
nudi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezplačno

Davčni svetovalec

Odbitnost investicij za zračno zaščito

A. V. v C.

Vprašanje: Vprašate, ali so investicije za zaščito pred zračnimi napadi odbitna postavka pri odmeri davkov.

Odgovor: Na predstavo o tem vprašanju je oddelek za davke ministrstva za finance dostavil vsem finančnim direkcijam in davčnim upravam naslednje navodilo:

Po uredbi o zaščiti pred zračnimi napadi in po navodilih za izvrševanje te uredbe so dolžna podjetja v zaščito svojih naprav ter svojih delovnih moči izvesti maskiranje industrijskih zgradb, zgraditi podzemna zaklonišča in nabaviti plinske maske ter potrebni sanitetni material. Podjetjem je torej po oblastih po zakonu odredeno zavarovati neovirano delo, vzdrževati obsežne naprave in obvarovati življenje delavcev in namješčenecv za primer zračnih napadov. Sprito tega so torej taki stroški v neposredni zvezi s poslovanjem podjetja, ki se morajo v smislu predpisov prvega odstavka čl. 54. in drugega odstavka čl. 83. zak. o nep. davkih pri ugotavljanju davčne osnove odbiti od kosmatih dohodkov. Ker pa je večina teh stroškov investicijskega značaja, se bodo morali odpisi za amortizacijo teh investicij priznati davka proste, razumljivo v mejah, ki so določene v točki 5. čl. 54. in v poslednjem odstavku čl. 83. zakona o neposrednih davkih.

Finančne direkcije in davčne uprave se morajo pri odmeri družbenega davka in pridobnine ravnati po teh pojasnilih, obenem pa v vsakem konkretnem primeru pred odmero zagotoviti pristojna organe inspekcije državne obrambe za mnenje o potrebi in vrednosti izvršenih investicij in o upravičenosti teh odpisov.

Davčna prijava novega obrta

G. M. P. v C.

Vprašanje: Dosedaj sem bil trgovski potnik ter sem plačeval pavšalni davek kot trgovski potnik, t. j. 1000 din letno. Sedaj pa sem zaprosil za trgovski obrtni list ter nameravam začeti trgovino s kmetijskimi stroji. Dosedaj nisem plačeval pridobnine, ali naj sedaj vložim pridobninsko napoved?

Odgovor: Po čl. 48. zakona o neposrednih davkih se morajo vsi, ki so ustanovili obrat, ustanovili podjetje ali začeli izvrševati poklic, prijaviti najkasneje v 14 dneh od dne, ko se začne davčna obveznost, pristojnemu davčnemu oblastvu.

Če ste začeli poslovati 15. januarja 1940, se začne Vaša davčna obveznost 1. februarja 1940. Prijavo morate torej vložiti najkasneje do 14. februarja 1940.

V prijavi je treba navesti predvideni kosmati dohodek, predvidene režijske stroške in predvideni čisti dobiček od dneva, ko se je začelo obratovanje pa do konca leta 1940.

Dokler se ne ugotovi prvi čisti letni dohodek, se odmerja davek le začasno ter sorazmerno s podobnimi že obremenjenimi podjetji.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobi in svetloboke srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Vplivati treba na javnost

Dober trgovec mora računati tudi s tem, da smatrajo nekateri za dobro delo, če hujskajo proti trgovcem in če na široko govore o njihovih bajnih dobičkih in podobnem. Posebno v izrednih časih takšne hujskarije vedno ožive. To smo živo občutili v septembru in to občutili mnogi trgovci še danes, zlasti če se zaradi malenkosti obsojajo po protidržavni uredbi.

Proti tej hujskariji je eno samo učinkovito sredstvo, da namreč trgovec sam razloži javnosti svoje težave in si pridobi njene simpatije, še preden so mogli nasprotniki trgovstva nastopiti s svojimi hujskarijami.

V ta namen je potrebno, da trgovec svoje težave javnosti pove, in sicer konkretno in brez oledšav. Nič ni pomagano, če trgovec obdrži vse svoje slabe izkušnje le za sebe in če nikomur o tem nič ne pove. Ko je bila n. pr. izdana uredba o kmetijski zaščiti, se je zgodila mnogim trgovcem tako velika krivica, da bi javnost gotovo simpatizirala s temi trgovci. Kakor hitro pa so simpatije javnosti pridobljene, je tudi laže dosegljiva korektura uredbe. Tako se je mnogim trgovcem takrat zgodilo, da so prišli ob denar, ker

so svoje dni kreditirali blago kmetovalcem, ki so se med tem tako opomogli, da so bili morda materialno močnejši od trgovca. In vendar je bil trgovec ob denar, gmočno bolj podprti kmetovalec pa je bil zaščiten.

Podobne izkušnje je doživel trgovec tudi pri drugih naredbah. Silno je bil zaradi tega marsikateri trgovec nejevoljen in tudi po pravici, ker se mu je delala težka krivica. V čem pa je bila ta krivica, javnost navadno ni zvedela, ker je trgovec o vsem tem molčal. A to je napačno.

Samo pogledajte, kako delavski tisk solidarno nastopi, če se kje zgodi kateremu delavcu tudi le dozdevna krivica. Po zgledu delavcev se mora ravnati tudi trgovec. Če se mu kje godi krivica, mora to povedati javnosti, mora to sporočiti vsaj svojemu stanovskemu glasilu. Ne molčati in vse zadržati za sebe, temveč javnosti se mora sporočiti in s tem nanjo vplivati.

Dobri podatki so v boju za pravice stanu vredni tako mnogo, ko težka artiljerija pred generalnim nastopkom. Stanovske organizacije morejo braniti interese svojih članov v resnici izdatno le, če imajo

vse potrebne podatke. Trgovci morajo zato svoje organizacije, svoj tisk vedno sproti informirati o vseh za trgovino važnejših dogodkih. Šele potem bodo mogle te organizacije tudi v resnici braniti interese trgovcev.

Vedno je treba poročati o vseh važnejših in manj važnih dogodkih ter s tem vplivati na javnost, da bo ta spoznala težko življenje zlasti podeželskega trgovca. S tem se pridobivajo simpatije, s tem pa se tudi stanovskim organizacijam omogoča, da uspešno branijo trgovske interese.

Vplivati je treba na javnost in ustvariti ozračje, ki bo onemogočilo vse nepravčnosti do trgovcev.

Zato ne pozabite: O vseh važnejših stvareh se morajo stanovske organizacije in stanovski listi obveščati, ker bodo le v tem primeru mogli res uspešno braniti interese trgovcev. Če pa ti o vsem molče, potem tudi organizacije nimajo niti možnosti, da bi branile interese trgovcev.

Vsak trgovec mora gledati na to, da vpliva na javnost in da ji poroča o svojih težavah. S tem onemogoča na najbolj učinkovit način hujskanje proti trgovcem.

O nas — brez nas

Dvajset let se že bore gospodarske organizacije za svojo osnovno pravico, da se ne bi izdajali nobeni zakonski predpisi, ki se tičejo gospodarstva, brez zaslusanja in sodelovanja gospodarskih stanov. Ta osnovna pravica je v vseh drugih državah gospodarskim ljudem tudi priznana in formalno jim je tudi priznana v Jugoslaviji. Tako bi se morale gospodarske zbornice vedno zaslusati pred izdajo gospodarskih predpisov. V praksi pa se ta osnovna pravica gospodarskih ljudi ne upošteva. To smo doživeli sedaj celo pri tako važnem vprašanju kakor je davčna reforma. Ne da bi se zaslusale zbornice, ne da bi se zaslusale druge važne gospodarske organizacije, je bila nakrat izdana reforma, ki sega silno globoko v vse poslovno življenje in ki more, če ostane neizpremenjena, tudi ustaviti celo vrsto obratov. Kakor poročamo na drugem mestu, so žitni trgovci v Petrogradu svoje obrtne liste že odjavili.

Tudi prej smo že večkrat doživeli, da so premalo preudarjene odredbe o gospodarstvu povzročile samo zmedo in škodovala nemotenemu razvoju gospodarskega življenja. Kljub temu pa se je še nadalje dogajalo, da so se izdajale tudi najvažnejše gospodarske odredbe brez sodelovanja gospodarskih ljudi in proti njihovim interesom. Sklepalo se je o naših zadevah brez in mimo nas!

Vselej, kadar se je to zgodilo, so

imeli škodo gospodarski ljudje in je imelo škodo naše gospodarstvo. Zato pa je tudi potrebno, da se vsi gospodarski stanovi še z večjo odločnostjo bore za svojo osnovno pravico, da se namreč o njih ne sme več sklepati brez njih. Jasno je, da se ta osnovna pravica more priboriti le z organiziranim bojem in s strujenim nastopom vseh gospodarskih stanov. Če bi bili vsi pripadniki gospodarskih stanov — in teh ni malo — brez izjeme organizirani v enotni organizaciji, če bi organizacijo tudi zadostno podprli s sredstvi in če bi se mogli opirati tudi na močan tisk, bi brez dvoma mogli doseči, da se o njih nikdar ne bi več sklepalo brez njih. Tudi tu velja stara resnica, da se vsak stan, pa naj bo še tako pomemben, ceni in sodi le po moči njegove organizacije in njegovega tiska.

Te fundamentalne resnice bi se moral vsak gospodarski človek vedno zavedati in v tem smislu tudi delati. Samo v tem je rešitev, samo v tem je konec neupoštevanja interesov gospodarskih ljudi in gospodarstva.

O nas — brez nas! Da ne bo to veljalo tudi v bodoče, je le ena pot: silno povečano delo za gospodarske in stanovske organizacije ter za stanovski tisk. Opominjanje na dolžnosti ni sicer niti hvaležno niti prijetno delo, toda je nujno, ker drugače se bodo še nadalje reševale naše zadeve brez nas in s tem tudi — proti nam!

Praktični nasveti

Čisto poseben koledar

Neki trgovec s cveticami je prišel na naslednjo srečno misel. Ob novem letu je razposlal male koledarje v najskromnejši obliki, katerim je dodal pismo:

»Koledarjev ste dobili ob novem letu kar preveč. Morda ste sprejeli moj koledar nejevoljno, zlasti še, ker je njegova oblika tako skromna. Toda moj koledar ima čisto poseben namen in upam, da boste z njim zadovoljni.

Prosim, zaznamujte v koledarju vse rodbinske praznike, za katere smatrate za potrebno, da pozdravite godovnike ali jubilarje s cveticami. Pravočasno in neobvezno za Vas boste nato prejeli od mene vprašanje, če želite, da Vam pripravim šopek. Na ta način se boste za vedno zavarovali,

da bi spregledali kateri važen rodbinski praznik.

Dovolil si bom poslati v naslednjih dneh po koledar in upam, da mi ga izročite z mnogimi znamenovitimi dnevi.

Ta način vabila odjemalcev je izredno posrečen. Velja le malo, poleg tega pa daje trgovcu priliko, da dostikrat na lep način spomni na svojo trgovino. Pri tem pa se mnogim ljudem zelo ustreže, ker je le neprijetno, če človek pozabi poslati teti ali stricu za god šopek, zlasti če pričakuje, da se ga spomnila v testamentu.

Uslužnost v trgovini

V trgovinah imamo navadno opravljene tudi kakšne stvari in predmete, ki bi bilo mnogo boljše, da jih ni. Ob resnem preudarku pa bi moral trgovce uvideti, da

zlasti ne gre mešati med blago v predalih in policah svoje račune in druge papirje. Napravimo v tem pogledu čimprej red!

Za primer, kako si trgovec lahko škoduje z nemarnim nastavljanjem listin, naj navedemo tole: V neki trgovini manufakture je prodajalec zaman razkazoval stranki kose blaga, nobeno ni bilo listo »kot zadnjič«. Nato se približa stranka policam in sama išče. Nenadoma pa zagleda neke v bližini na policah svežnje z ne posebno prijetnimi napismi: »Tožbe A—L«, »Pravdni spisi« itd.

Stranki je bilo vseeno, kaj si je mislil trgovec. Zadelo jo je to, da ima trgovina tožbe, najbrže seveda z odjemalci in da jih je toliko. Dobe se tudi ljudje in stranke, ki jih to odbije od trgovine, ker se čutijo neposredneje prizadete. — Zato taki akti in zasebne listine ne spadajo v prodajalnico, najmanj pa med blago in na vidne, odprte police.

Oblika trgovskih pisem

Kdor ima količkaj opravka v poslovnem življenju, ve, da ni važna samo vsebina pisma, temveč tudi njegova oblika. Če dobi odjemalec ali naročnik pismo, ki je tako nečitljivo napisano, da ga komaj prebere, poleg tega pa se prenapolnjuje z napakami, se bo kmalu naveličal čitati pismo in ga zagnal lepo v koš. Če pa je pismo napisano oz. natipkano jasno in brez napak (slovnčnih in stilističnih), bo pismo prebral in o trgovcu bo dobil tako dober vtis, da bo takoj pripravljen ustreči mu, kolikor bo to le mogoče. Pismo z lepo obliko pridobiva kupce, pismo s slabo obliko pa odbija odjemalce in takšno pismo ostaja večinoma neprečitano. Bolje bi bilo, da pismo sploh ne bi bilo napisano, ker sedaj je le propaganda proti trgovcu.

Lastniki avtobusov in tovornih avtomobilov

se opozarjajo, da morajo pristojnemu davčnemu uradu v mesecu januarju prijaviti svoja vozila na predpisanih formularjih in vse podatke natančno in vestno navesti. Prijaviti se morajo tudi vsa vozila, ki se ne registrirajo pri političnem oblastvu. Zanja je plačati predpisano takso ozir. davščino za državni cestni fond, in sicer za vozove na vzmeteh po 50, brez vzmeti po 40 in za dvokolnice po 20 dinarjev. Tiskovine se dobe pri davčni upravi za mesto Maribor.

Državne konference zaradi minimalnih mezd ne bo

Poročali smo že, da je ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje odgodilo anketo, ki jo je za 23. januar sklicalo v Beograd zaradi določitve minimalnih mezd. Kakor pa se sedaj iz Beograda poroča, je ministrstvo sploh opustilo namero, da bi sklicalo konferenco ali anketo zaradi minimalnih mezd. Ministrstvo je namreč mnenja, da konferenca sploh ne bi mogla doseči svojega namena, ker se zahteve delavstva nikakor ne morejo spraviti v sklad s stališčem delodajalcev. Ministrstvo je nadalje mnenja, da delavske minimalne mezde ne morejo biti v vsej državi enake; ker so socialne in kulturne razmere v posameznih pokrajinah čisto različne. Ministrstvo pa je nadalje mnenja, da je treba upoštevati tudi položaj manjših delodajalcev, katerih dnevni promet je danes reducirán na minimum.

V nekaterih banovinah (moravski in donavski) so bani poleg tega že izkoristili pooblastilo, da morejo določiti minimalne mezde za nekval. delavce sami in so tam prvotno določene minimalne mezde za 50% višje. Za 50% pa se tudi življenje ni podražilo. Ministrstvo je mnenja, da bi bilo mnogo bolj pomembno, če bi se odpravila prevelika podražitev živil. To pa se ne more doseči samo s policijskimi odredbami, temveč z gospodarskimi ukrepi.

Končno se iz Beograda poroča, da je ministrstvo za soc. politiko mnenja, da bi morali tudi bani misliti predvsem na pocenitev življenjskih potrebščin in da ne bi smeli brez zaslusanja gospodarskih krogov zviševati minimalnih mezd.

Sestanek Jugoslovansko-nemškega lesnega odbora bo v februarju

Že na oktobrskem zasedanju Nemško-jugoslovanskega lesnega odbora se je govorilo o zvišanju cen za naš les. Ker pa niso Nemci hoteli pristati na zvišanje cen, niso bili sprejeti nobeni definitivni sklepi. Razmere na trgu pa so med tem dokazale, da je naš izvoz lesa na podlagi v Würzburgu dogovorjenih cen nemogoč. Sedanje cene veljajo do konca januarja. Sedaj je bil, kakor se poroča iz Beograda, dosežen sporazum, da se sestane Jugoslovansko-nemški lesni odbor 10. februarja, najbrže na Dunaju.

Cene ekstraktov za stroje — ne bodo zvišane

Domače tovarne tanina, organizirane v prodajnem uradu »Tamin«, d. d., so zaprosile trg. ministrstvo, da zavoljo podražitve surovin ter režijskih stroškov dovoli vsaj v delnem razmerju s to podražitvijo zvišanje cen. Ministrstvo je pristalo na zvišanje pod pogojem, da dosežejo tovarne sporazum z usnjarnami, ki so glavni potrošniki tanina.

Zaposlenost delavstva v decembru 1939.

(Po podatkih OUIZ.)

V primeri z decembrom 1938. se je v decembru 1939. dvignilo število zavarovancev za 1.862 na 62.978, število zavarovank pa se je znižalo za 244 na 36.099. Vseh zavarovancev je torej bilo 99.077, za 1.618 več ko pred enim letom.

Znatno se je dvignilo število bolnikov, in sicer za 312 na 3.015. Odstotek bolnikov se je zvišal za 0,27% na 3,04%.

Povprečna zavarovana mezda se je neznatno dvignila. Pri moških se je dvignila za 0,36 na 28,21 din, pri ženskah pa je padla za 0,40 na 19,86 din, da je skupno znašala že 25,17 din, za 0,15 din manj ko decembra 1938.

Celotna dnevna zavarovana mezda je narasla za 55.209 din na 2.498.300 din.

Predlog o ustanovitvi privilegirane madžarsko-jugoslov. družbe za kompenzacije

Madžarska delegacija namerava pri sedanjih trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo predlagati sklenitev posebnega kompenzacijskega sporazuma. Po tem predlogu bi se vrednost kompenzacijskih poslov med Jugoslavijo in Madžarsko določila med 200 in 250 milijonov din. Če bi Jugoslavija ta predlog sprejela, potem namerava madžarska delegacija predlagati, da se ustanovi privilegirana jugoslovansko-madžarska družba za kompenzacije, ki bi imela izključno pravico za vse kompenzacijske posle med Jugoslavijo in Madžarsko.

Trgovske novinec, ki poročajo o teh predlogih, dostavljajo, da je bil predlog o ustanovitvi privilegirane kompenzacijske družbe v Beogradu zelo slabo sprejet. Monopolno stališče, ki bi ga dobila nova družba, bi onemogočilo vsako svobodno iniciativo v zamenjavi blaga med Madžarsko in Jugoslavijo. Zato se ustanovitev takšne družbe od beogradske trgovine odklanja.

Ni treba še posebej poudarjati, da tudi trgovci iz drugih pokrajin odklanjajo ustanovitev takšne družbe. To pa tudi iz razloga, ker je izkušnja pokazala, da delovanje privilegiranih družb ni vedno tudi objektivno in da se zelo rado zgodi, da se monopolno stališče takih družb izkorišča za osebne koristi nekaterih posameznikov.

Prizad bo zopet začel kupovati moko, toda le s posredovanjem domačih borz

Prve tri tedne v januarju je bil položaj na žitnem trgu v precejšnjem zastoju. Ni bilo niti ponudbe niti povpraševanja. Minili, ki so sklenili termske kupčije, so suksesivno izvršili naročila. Najvažnejši dogodek na trgu je bil, da je Prizad začel zopet nakupovati moko po ceni 3 din baza pariteta Indija. Prizad je kupil en dan 414 vagonov, in sicer za izvoz v Nemčijo. Vso to moko pa je kupil Prizad preko domačih borz. Nekateri mlinarji so bili nezadovoljni z nakupom preko borze, ker da so bili s tem formalno od kupčij izključeni. To nezadovoljstvo pa ni upravičeno, ker bo Prizad kupil še 2000 vagonov moke. Kupuje pa jo preko borze, ker se hoče prepričati, da bi se zaradi teh nakupov zvišala cena moke na domačem trgu. Skupno mora Prizad dobaviti Nemčiji 2500 vagonov moke, ki pa jo mora kupovati čim bolj neopazno, da ne bi povzročili njegovi nakupi dvig cene.

Občina Pobrežje pri Mariboru

je svojim nameščencem povišala s 1. aprilom plače oziroma mezde za 10%, ker draginja stalno narašča. Proračun se bo zato zvišal za kakih 20.000 dinarjev. — V mestu Mariboru zaenkrat še ni nič znanega, ali bodo mestni uslužbeni dobili kak priboljšek.

Obrotniški tečaji v Mariboru

Mariborska poslovalnica zborniškega obrtnopospeševalnega zavoda namerava prirediti v kratkem v Mariboru sledeče strokovne tečaje: tečaj za kalkulacijo in sestavljanje proračunov za ključavničarsko stroko, tečaj za kovinsko tvarinoznanstvo, kovinarski risarski tečaj, tečaj za struženje kovin, mizarski risarski tečaj, tečaj za mizarsko kalkulacijo in sestavo proračunov, tečaj za mizarsko tvarinoznanstvo, tečaj za luženje lesa in šauerjev krojni tečaj. Prijavitelj se je v pisarni poslovalnice v Vetrinjski 11/I med dopoldanskimi uradnimi urami.

Petrolei za mejo!

Občutno pomanjkanje razsvetljave na podeželju

Ze od jeseni in nato vso zimo se vedno bolj množe pritožbe podeželja zaradi pomanjkanja petroleja, zlasti v obmejnih krajih. Prizadeto je v prvi vrsti prebivalstvo v onih krajih, ki nimajo elektrike, kot na vsem Kozjaku, potem v krajih okrog Plača, v Svecini, St. Ilju, ob Muri do Gornje Radgone, skoraj v vseh Slovenskih goricah, med Mariborom in Muro, nadalje v Prekmurju, v Dravski dolini, pa tudi na Pohorju in končno na Dravskem polju. Ljudje so v teh krajih zelo nejevoljni, posebno sedaj, ko so večeri dolgi, kajti marsikatero kmečko delo se mora opravljati pri luči. Razsvetljavi morajo biti hlevi, in ravno letos je zaradi čudnega vremena na podeželju zelo mnogo bolnikov, ki morajo ponoči imeti luč. Zato je umevno, da se zaradi tega čisto dogajajo incidenti med kupovalci in podeželskimi prodajalci, ki potem zopet napadajo grosiste, češ da ne dobe dovolj petroleja za svoje odjemalce.

Trgovstvo v severni Sloveniji je na stališču, da je nujno potrebno ukreniti vse potrebno, da se s pe-

trolejem oskrbi v zadostni meri vse podeželje, v prvi vrsti pa meja, ki nima elektrike. Saj je vendar znano, da je baš obmejno prebivalstvo zelo dostopno hvalisanju razmer onstran meje. Ta okolnost in pa nezadovoljstvo ljudi ob državni meji sta dobro došli raznim hujšakcem, ki jih v teh krajih nikoli ne manjka.

Ce pa petroleja v resnici ni dobiti v zadostni množini, potem naj se vsaj poskrbi, da se bo ona množina, ki je dosegljiva, pravilno in pravično razdelila, če ne gre drugače, pa po nakaznicah. Zatenkrat so, kakor naglašajo v trgovskih krogih v severni Sloveniji, razmere pač takšne, da kdor je bliže večjim centrom ali pa ima sicer srečo, dobi petrolej v večjih količinah, marsikateri potrebni pa ostane popolnoma brez njega.

Da to eksperimentiranje preneha, naj si vse petrolejske družbe, ki imajo svoje centrale v Zagrebu, oskrbe zadostno količino tega važnega blaga, ali pa naj se odredi, da se bo petrolej med podeželsko ljudstvo pravilno in pravično razdelil med reflektante.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

3 — Camerano (Ancona): glasbeni instrumenti, zlasti harmonike,	14 — Berlin: deželni pridelki,
4 — Milan: išče se zastopnik za farmacevtske, kirurške in zdravstvene predmete,	15 — Hamburg: živalska in rastlinska olja ter masti,
5 — Berlin: izvozniško-uvozniška tvrdka išče zvezo z našimi uvozniki elektrotehničnih predmetov, industrijskih in kmetijskih strojev, železnine, kuhinjskih in gospodinskih potrebščin.	16 — London: emajlirana posoda,
6 — Rim: išče se zastopnik za modne predmete, bižuterijo in gumbe.	17 — Praga: albumin za tehnične namene,
7 — Curih: orodje za hišne in kuhinjske potrebščine, kavčukasto in kovinsko blago,	18 — Bruselj: živila v konzervah (ribje, sadne, povrtninske, mesne, mlečne itd.), čevlji iz navadne kože, copate, prigravniki, bombažno blago, navadno in tiskano, odeje za postelje, železnina za hišne in kuhinjske potrebe,
8 — Santa Cruz de Tenerife: iščejo se zveze z našimi izvozniki,	19 — Carigrad-Babek: zastopniška firma bi želela prevzeti zastopstvo naših industrijskih podjetij na tamkajšnjem trgu, predvsem se zanima za najraznovrstnejše rude, železne in lesne izdelke itd.,
9 — Rim: neka firma želi zastopati naše izvoznike celuloze, premoga, rud in oljnatih semen,	20 — Praga: konjska in krávja dlaka, koruzna slama za industrijo metel,
10 — Santa Cruz de Tenerife: rezan les, papir, lesena volna,	21 — Bukarešta: išče se zveza z jugoslovanskimi industrijskimi in trgovskimi podjetji, ki se zanimajo za zamenjavo blaga z Romunijo, tako za izvoz kot za uvoz.
11 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za železne verige, surov baker, svinco, kromovo rudo, cink, kavstično sodo in kalcijev karbid,	
12 — London: leseni ročaji za žage,	
13 — Buenos Aires: ponuja se zastopnik za Argentino in Urugvaj našim tekstilnim tvornicam,	

*
Interesenti naj se obrnejo na Obaveštajni osek Zavoda za una-

predjenje spoljne trgovine u Beogradu, poštni predal 818 ali na »Delegaciji Zavoda za unapredjenje spoljne trgovine, Zagreb, Ilica 49/III., 2. stopnišče, ter naj pri tem navedejo tekočo številko povpraševanja oziroma ponudbe ter kraj, na katerega se povpraševanje oziroma ponudba nanaša.

Doma in po svetu

Glavni odbor JRZ je imel sejo ter koncem seje sprejel resolucijo, ki označuje njegovo stališče do glavnih notranje-političnih vprašanj. Glavni odbor ugotavlja, da politika sporazuma ni samo zadovoljila hrvatskega naroda, temveč tudi pokazala njegovo privrženost za kraljevski dom in državno skupnost ter se je s tem zelo dvignil ugled Jugoslavije po svetu. JRZ je prepričana, da bo v banovini Hrvatski vestno varovana enakopravnost Srbov in Slovencev s Hrvati.

JRZ bo še nadalje delovala za demokratizacijo javnega življenja, odklanja pa vsako zlorabo demokratskih svoboščin po subverzivnih elementih.

Glavni odbor je razpravljal tudi o načrtu volivnega zakona in o volitvah narodnih poslancev. Glavni odbor ugotavlja, da načrt volivnega zakona še ni dokončno sestavljen in da ga tudi še ni odobrila ministrski svet. JRZ pa bo storila vse, da se volilni načrt spremeni v skladu z željami in predlogi, ki so bili izrečeni na seji glavnega odbora JRZ. JRZ je za čimprejšnji razpis volitev, kakor hitro bodo to dopuščale politične razmere. Stranka pa smatra, da je neobhodno potrebno, da se se pred volitvami izvrši organizacija in preureditev vseh pokrajin v državi po načelu narodnega sporazuma, da bodo vsi deli v državi zadovoljni in enakopravni.

Med pristaji JRZ in člani glavnega odbora radikalne stranke je prišlo do razgovorov in pogajanj o obnovi stare radikalne stranke. Člani glavnega odbora pa pri tem posredovanje dr. Lazarja Markovića odklanjajo. Kakor poročajo beogradske listi, je precej verjetno, da pride do sporazuma in do obnove stare radikalne stranke. V tem primeru bi se z drugimi strankami v JRZ sklenila neka zveza.

Dr. Maček je z ozirom na polemiko o razpisu volitev za skupščino izjavil, da ni sklepal sporazuma z JRZ, temveč z drugimi činitelji ter z g. Cvetkovičem kot predsednikom vlade. Zato nazirajo JRZ glede časa, kdaj naj se razpišejo volitve, ni odločilno. Se nadalje bo zastavljal vse sile, da se volilni zakon čim prej izda. Kdaj pa bodo volitve razpisane, ni odvisno le od njega.

Predsednik vlade Cvetković je nato izjavil, da je izjava dr. Mačka popolnoma umestna, ker ni bil sporazum nikdar predmet strankarskih pogajanj. JRZ kot takšna spona ni sodelovala pri pogajanjih za sklenitev sporazuma. Pogajanja za sporazum je vršil kot predsednik vlade, JRZ pa je sporazum odobrila. Glede volivnega zakona se strinja z dr. Mačkom in bo ta v kratkem sprejet.

Zastopnik nemške manjšine v Jugoslaviji dr. Hamm je bil sprejet od min. predsednika Cvetkovića. Dr. Hamm je zlasti v razgovoru poudarjal željo Nemcev, da dobe svojega zastopnika v senatu. Kakor poročajo listi, je min. predsednik obljubil, da bo tej želji ustregel.

Beogradska občina je sklenila, da nabavi 22 tramvajskih voz, 6 vagonov je naročila v Italiji pod pogojem, da jih dobavi takoj. Ker ni mogla teh nobena tovarna dobaviti takoj, je odstopila teh šest vagonov občina v Genovi, ki je te vagone že prej naročila in jih r. v. no sedaj dobila. Ostalih 16 voz bo naročila beogradska občina pri domačih tvornicah.

Med železniškimi ministrstvom in domačimi tovarnimi vagonov še ni prišlo do sporazuma o dobavi lokomotiv in vagonov za 120 milijonov din, kateri kredit je že bil dogovorjen. Pogajanja se vodijo že štiri mesece, a ni moglo kljub temu priti do sporazuma predvsem zaradi cen. Ker se cene ne prestopajo, je seveda tovarnam nemogoče sprejeti naročila po naprej določenih cenah. Upati pa je, da bo prišlo vendarle med ministrstvom in tovarnimi do sporazuma.

Okrožni urad v Karlovcu je imel predlansko leto 1 milijon din deficita in se je zato nameravalo ta urad ukiniti. Ker pa je imel urad lani le 200.000 din deficita, okrožni urad v Karlovcu ne bo ukinjen. V Zagrebu so skušali brezposelnosti demonstrirati pred bansko upravo.

Policija pa jih je že prej razgnala.

Na jugu države je nastopil jug ter se je zato začel sneg naglo topiti. Iz mnogih krajev poročajo zato o povodnih. Veliki snežni zameti so zlasti v Dalmaciji in Južni Srbiji nekateri kraje popolnoma odrezali od prometa. V nekaterih dalmatinskih krajih so bili zato prebivalci brez hrane.

Finci so dosedaj uničili ali zaplenili okoli 470 sovjetskih tankov, to je skoraj polovico vseh tankov, ki so jih pripravili sovjeti za vojno proti Finski.

Iz Anglije so prišla prva angleška letala, in sicer 30 po številu. Napovedujejo se še nova letala in bi dobila Finska iz Anglije približno okoli sto letal. Angleški uradni krogi te vesti ne zanikajo. So pa ta poročila tudi v soglasju z izjavo angleškega zunanjega ministra, da bo Anglija nudila Finski več ko le moralno pomoč.

Vatikanska radijska postaja je oddajala poročila o silnih preganjanjih Poljakov v krajih, ki so zasedeni od Nemcev. Zlasti je poročala postaja o preganjanju duhovnikov. Poročila so vzbudila v vsem svetovnem tisku izredno pozornost.

Nemška oklopnica »Deutschland« se je srečno vrnila v Nemčijo. Preimenovala se bo v »Lützow«.

Francoski radio je poročal, da je znani nemški komunistični voditelj Thälmann še nadalje v nemškem koncentracijskem taborišču.

Sovjetski veleposlanik v Londonu Majski je bil odpoklican. Pričakujejo, da bo odpoklican tudi sovjetski poslanik v Parizu Šurić. Odpoklic je odgovor na odpoklic britanskega in francoskega veleposlanika iz Moskve.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Mateja Stražarja, trgovca z usnjem v Domžalah. Poravnalni sodnik Premrov, poravnalni upravnik odv. dr. Trampuž. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Kamniku dne 20. februarja ob 9. rok za oglasitev do 10. februarja.

Poravnalni narok v zadevi Staneta Sinkovca se preloži od 26. januarja na 9. februar ob 9. Rok za naknadno prijavo terjatev se določa do 2. februarja.

Poravnalni postopek o premoženju trgovca Štefana Josipa v Kotu je ustavljen.

Kaznovani mornarji zaradi neposlušnosti

Strokovna zveza mornarjev v Splitu je razpravljala o neposlušnosti mornarjev na ladji »Sloga«, ki je last Atlantske plobe. Čeprav so ti mornarji že dobili to, kar so zahtevali, so si izsilili še nove nagrade ter prekršili določbe paritetnega odbora. Mornarji so krivi in so bili za leto dni izključeni iz članstva, vsak od njih pa obsojen še na 20 din globe.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 24. januarja objavlja: Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o neposrednih davkih — Dopolnitev pravilnika o določanju in vračanju varščin — Pojasnilo o taksnih oprostitvi listin, ki se nanašajo na posle zaradi naprave zaklonišč pred zračnimi napadi.

Sejmi

- 29. januarja: v Litiji, Višnji gori, Rajhenburgu, Volniku;
- 30. januarja: na Rakeku, Ormožu, Mariboru, Dolnji Lendavi;
- 31. januarja: v Crnomlju, Mokronogu, Šoštanju, Jurkloštru, Trbovljah, Turnišču;
- 2. februarja: v Mariboru;
- 3. februarja: v Krškem, Loškem potoku, Lukovici pri Kamniku, Skofji Loki, Žužemberku, Brežicah, Celju, Trbovljah, Kalobju, Gornji Radgoni, Križevcih okr. Murska Sobota.

Trinadstropne stanovanjske hiše so naprodaj. Poizve se pri Kmetijski posojilnici v Ljubljani.